
СТАТИИ

„ЗА“ И „ПРОТИВ“ ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 8620/ 20.IX.2003 Г. НА ВАС — II ОТДЕЛЕНИЕ

*Асен Запрянов**

1. Горното определение е първото публикувано становище на Върховния административен съд, II отделение, след основните изменения и допълнения на ЗУТ със ЗИДЗУТ (обн., ДВ, бр. 65 от 22.VII.2003 г.). То беше последвано от голям брой определения в същия смисъл, което доведе до прекратяване на десетки административни дела пред ВАС поради оставяне без разглеждане на подадената касационна жалба срещу решение на окръжен съд, постановено по обжалван акт по чл. 134, ал. 1 и 2 ЗУТ (акт за изменение на влязъл в сила подробен устройствен план).

До изменението на чл. 136, ал. 1 ЗУТ не съществуваше разлика относно обжалването на одобрените проекти за ПУП — отнасящ се за цялостната територия на селището или пък само за част от нея. Горното определение, както и последващите го в същия смисъл за недопустимост на касационно обжалване се мотивират със съображението, че до цитираното изменение не е било уточнено кога и при какви предпоставки влизат в сила измененията на ОУП и ПУП, а с изменението се уточнявало, че това ставало по реда на раздел III от глава седма на ЗУТ. Със същите определения се прие също така, че изменената редакция на чл. 136, ал. 1 ЗУТ има характер на процесуална разпоредба и има обратно действие, т.е. отнася се и за заварените случаи на обжалвани решения на окръжните съдилища срещу актове по чл. 134, ал. 1 ЗУТ.

Достатъчно е обаче да прочетем заглавието на глава седма — „Създаване, одобряване и изменение на устройствените схеми и планове“, и заглавието на раздел III от същата глава — „Създаване, обявяване и одобряване на устройствените планове“, за да направим извод, че всъщност не съществува различие между предишната редакция на чл. 136, ал. 1 ЗУТ и изменената редакция на текста¹.

2. В гореспоменатите определения, установяващи всъщност едноинстанционно съдебно-административно производство (само пред окръжните съдилища), се приравнява понятието „компетентен съд“, употребено в незасегнатия от изменението текст на чл. 132, ал. 1, т. 3, с понятието „окръжен съд“ по аргумент от чл. 215, ал. 1 и се набляга на израза „чието решение е окончателно“.

Решенията и заповедите за одобряване на устройствените планове по този закон влизат в сила: ... 3. от датата на потвърждаването им от компетентния съд, чието решение е окончателно) съставлява перифразирание на

* Адвокат от Пловдив.

чл. 220, ал. 1 ГПК. Компетентният съд това е административният съд (административен съд на окръжно ниво) и Върховният административен съд, първият — като въззивна инстанция по отношение на обжалваните индивидуални административни актове по чл. 134 ЗУТ, вторият — като касационна инстанция.

3. Самите окръжни съдилища не приемат горните определения, тъй като винаги решенията, постановени по актове по чл. 134 ЗУТ, завършват с изреча: „Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщението му пред Върховния административен съд“.

Има и състави на ВАС — II отделение, които не възприемат тези определения и разглеждат подадените касационни жалби. По тях те постановяват решение по същество по образуваното административно дело².

По този повод са били отправени сигнали до председателя на ВАС за издаване на тълкувателно решение за обобщаване на противоречивата практика.

4. Може би идеята на горните определения за недопустимост на касационно обжалване на актовете по чл. 134 ЗУТ е била да се прокара различие при обжалване на заповед за одобрение на цялостен нов устройствен план в сравнение с обжалване на заповеди за частично изменение на ПУП — така, както е изключено касационно обжалване на решения на окръжния съд по облигационни спорове с цена на иска до 5000 лв., по издръжки и по бракоразводни дела (чл. 218а, ал. 1 б. „а“ и „б“), но за да се осъществи тази идея, е нужна изрична нормативна разпоредба, например нова ал. 7 на чл. 134 ЗУТ, която да предвиди недопустимост на обжалване решението на окръжния съд³.

Възможно е повдигнатият въпрос да бъде разрешен и с тълкувателно решение за уеднаквяване на практиката.

В противен случай ще е налице отказ от правосъдие.

БЕЛЕЖКИ

¹ Редакция на чл. 136, ал. 1 ЗУТ до ДВ, бр. 65 от 22.VII.2003 г.: „Проектите за изменения на устройствените планове на основанията на чл. 134, ал. 1 и 2 се изработват, обявяват и одобряват при условията и по реда на тяхното създаване“.

² Р. № 363/20.I.2004 г. по адм. д. № 6353/2003 г. на ВАС-II; р. № 1673/25.II.2004 г. по адм. д. № 10722/2003 г. на ВАС-II; р. № 8347/15.X.2004 г. по адм. д. № 1405/2004 г. на ВАС-II.

³ Този въпрос е повдигнат в пресата — вж. „Да спрат частичните изменения на устройствените планове“ — в „Строителство-градът“, 14.XI.2004 г., бр. 43/8, с. 29.

ПРАВНА НЕЗАЩИТИМОСТ НЕ СЪЩЕСТВУВА

*Ангел Запрянов**

Съдебната практика поражда случаи на препречване пътя на обжалването на актовете, респ. отказ да бъдат те издадени, включително и мълчаливия такъв, по съдебен ред.

Така хипотезата на мълчалив отказ от страна на областния управител да отмени със заповед незаконосъобразното актуване на имот — държавна собственост, като общинска поражда право на обжалване по реда на ЗАП. Аналогично е и решението на въпроса в случаите на мълчалив отказ на кмета на общината да отпише със заповед от актовете книги на същата неправилно актувания имот и свързаното с отписването предаване на имота на собственика му.

Текстовете на чл. 79, ал. 1 ЗДС и чл. 64, ал. 1 ЗОС, изтълкувани систематично във връзка с тези на чл. 14, ал. 1 и чл. 34—35, ал. 1 ЗАП, изключват необжалваемостта.

Когато съществува съсобственост върху имот между държавата и общината, то компетентността за отмяна, респективно отписване от актовете книги, принадлежи на областния управител — за частта на държавата, и на кмета на общината — за тази, принадлежаща на същата, и връщането (предаването) им на молителя — собственик.

На тази основа считам, че отказът от страна на съда да приеме и реши жалба против мълчаливия отказ — била тя на юридическо или физическо лице, противозаконно препречва пътя на правната защитимост.

Такава е прогласил с определението си за прекратяване на съдебното производство по а. х. д. № 664/05 г. Пловдивският окръжен съд.

„Член 79, ал. 2 ЗДС — четем в прекратителните мотиви — определя като административен акт, подлежащ на съдебен контрол, заповедта на областния управител, с която се отменя акт за общинска собственост“. И още: „Формулираните искания за отмяна на актовете за държавна и общинска собственост не са от компетенцията на съда“.

Това разбиране на съда е незаконосъобразно, защото мотивите му не се занимават с мълчаливия отказ и не определят кой и как, ако не с механизмите на ЗАП, ще отреагира в защита срещу мълчанието.

Казаното разбиране противостои на правния режим, отнасящ се до мълчаливия отказ в неговата обжалваемост — законът е предвидил твърде лаконично, че непроизнасянето от компетентния орган в срок по потърсената от него правна защита съставлява мълчалив отказ да се създаде актът — а този мълчалив отказ е обжалваем, и то по административен или съдебен ред — чл. 14, ал. 1 и 2 ЗАП. Дори с новата ал. 3 на текста (обн., ДВ, бр. 50 от 2003 г.) се въведе и институтът на мълчаливото съгласие.

Идеята на законодателя явно е да разшири и укрепил защитимите по административен ред права, а не да ги стесни чрез съкращаване и изключване на съдебния контрол.

Аргумент в полза на обжалваемостта на мълчаливия отказ на областния управител и кмета на общината в случаите, обхванати от текстовете на чл. 78—79 ЗАП и чл. 64,

* Адвокат от Пловдив.

ал. 1 ЗОС, произтича и от разпоредбите на чл. 35, ал. 2 и чл. 36, ал. 1 ЗАП. Текстовете очертават обжалването по съдебен ред на административните актове и — естествено — на отказите да бъдат издадени те. Противното разбиране означава пълното изключване от правната ни система на текста на чл. 14, ал. 1 и 2 ЗАП. Щом в законовия текст е записано правило за отмяна на мълчалив отказ да се издаде административен акт по съдебен ред, значи правната незащитимост против мълчанието е изключена от закона.

Впрочем допуснатата от него възможност за съдебна намеса при мълчалив отказ се съдържа и в нормата на чл. 35, ал. 2 ЗАП — „изчерпаната възможност“ за обжалване по административен ред, уредена с текста, несъмнено обхваща и хипотезите на изключената такава за административно обжалване.

Най-сетне, ако жалбоподателят се е обърнал към окръжния съд, а не към ВАС, то по правилата на подсъдността жалбата следва да бъде съответно препратена, а не с прекратително определение да се отрече компетентността на съда да разгледа и реши молбата.

Ако, в заключение, исканията, заложили в жалбата, са неточно формулирани, напр. заявената претенция е да се съставят актове от страна на съда, да се деактуват общински имоти и пр., съдът по силата на правилото „дай ми факти — да ти дам право“ няма да прекрати производството по делото с мотив, че не е компетентен да се произнесе, а ще реши спора, като точно се придържа към прецизно очертаните му компетентности в твърде широката норма на чл. 42 ЗАП.

Всякакви останали действия са такива на правна незащитимост, отречена от позитивната уредба на законите и създадения от тях правен ред, категорично отхвърлящи правната незащитимост.

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА АДВОКАТИТЕ ОТ СТРАНАТА

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА АДВОКАТИТЕ ОТ СТРАНАТА

На 24.02.2007 г., в съответствие с разпоредбите на Закона за адвокатурата и решение № 627/20.10.2006 г. на Висшия адвокатски съвет, бе свикано и се проведе редовно годишно отчетно общо събрание на адвокатите от страната за 2006 г. То се състоя в зала „Средец“ — хотел „Шератон“, София. На събранието присъстваха делегати от всички адвокатски колегии от страната — общо 238, от които 228 — с право на глас.

Събранието бе открито в 10.03 ч. при условията на чл. 83, ал. 2 от Закона за адвокатурата и ръководено от главния секретар на Висшия адвокатски съвет — адвокат Румен Гарчев.

Същото започна с отдаване на почит с едноминутно мълчание и ставане на крака към паметта на починалите през изминалата година адвокати.

Гости на форума бяха: проф. Георги Петканов — министър на правосъдието; г-н Иван Григоров — председател на Върховния касационен съд; г-жа Венета Марковска — заместник-председател на Върховния административен съд; г-н Митьо Марков — заместник на главния прокурор; г-н Владислав Славов — председател на СЮБ, г-н Сергей Янков — председател на Националното бюро за правна помощ. На събранието присъства и изпълнителният директор на Центъра за обучение на адвокати г-жа Миглена Тачева.

Приветствия към събранието и пожелания за успешна работа поднесоха всички гости. Беше прочетен и поздравителен адрес от г-н Пенчо Пенев — изпълнителен директор на Националния институт на правосъдието.

Общото делегатско събрание се проведе при обявения дневен ред:

1. Отчет на Висшия адвокатски съвет за дейността му през 2006 г. на председателя на Висшия адвокатски съвет Траян Марковски.
2. Финансов отчет за 2006 г. — доклад на главния секретар на Висшия адвокатски съвет Румен Гарчев.
3. Отчет на Висшия дисциплинарен съд за 2006 г. — доклад на председателя на Висшия дисциплинарен съд Ралица Негенцова.
4. Отчет на Висшия контролен съвет за 2006 г. — доклад на председателя на Висшия контролен съвет Петър Зафиров.
5. Изказвания, обсъждания и предложения.
6. Гласуване и приемане на отчетите и решенията.

По т. 1 от дневния ред думата беше дадена на председателя на ВАС г-н Траян Марковски, който представи отчетния доклад за дейността на Висшия адвокатски съвет през 2006 г.

Финансовият отчет по т. 2 бе представен от главния секретар на ВАС г-н Румен Гарчев.

По т. 3 отчетът на Висшия дисциплинарен съд представи председателят на съда г-жа Ралица Негенцова.

Отчета на Висшия контролен съвет за 2006 г. представи неговият председател г-н Петър Зафиров.

(Докладите и отчетите публикуваме отделно.)

След паузата се премина към т. 5 от дневния ред. Преди да започнат изказванията събранието гласува тричленна комисия по проекторешенията в състав: председател — г-жа Румяна Сидерова от София, и членове — г-н Димитър Илковски от Ловеч и г-н Иван Апостолов от Смолян.

Изказвания и предложения направиха следните делегати: г-н Асен Запрянов от Пловдив; г-н Венелин Гачев от София; г-н Емил Николов от Разград, г-н Димитър Стефанов от София; г-жа Даниела Доковска от София; г-жа Мария Мусорлиева от София; г-н Велислав Лъжев от Враца.

По т. 6 от името на Комисията по проекторешенията докладва нейният председател г-жа Румяна Сидерова.

Бяха гласувани и приети докладите и отчетите на ВАС и направените предложения за решения.

(Решенията на събранието публикуваме отделно.)

Поради изчерпване на дневния ред в 14.15 ч. събранието бе закрито от председателя г-н Румен Гарчев.

О Т Ч Е Т

за дейността на Висшия адвокатски съвет за периода 24.02.2006 — 23.02.2007 г.

Уважаеми гости,
Уважаеми делегати,
Уважаеми колеги,
Дами и господа,

Имам привилегията и високата чест да приветствам всички вас с „добре дошли“ на върховния форум на българската адвокатура и да ви благодаря от името на Висшия адвокатски съвет за възможността заедно мислено да върнем времето назад, да погледнем отново утвърдително или критично фактите и събитията, оставили дияра в живота на адвокатурата и на всеки един от нас, да съпреживеем успехите и да извлечем поука от неуспехите.

Висшият адвокатски съвет изпълнява своя дълг и отчита своята дейност за изминалата 2006 г. и очаква вашата критична оценка.

Бихме желали и днес, както винаги досега в тази зала, да витае духът на свободни и равни хора, горди и достойни, независими и призвани да защитават неотменните конституционни права на българските граждани.

Годината, която отчитаме, вилете в летописите на нашата професия редица кардинални промени, като най-важната от тях е приемането ни за редовен член на ССВЕ (Съвет на съветите на адвокатските колегии и правни общества на държавите от Европейския съюз), а влизането на България от 1 януари 2007 г. като член на ЕС съвпадна с влизането в сила на глава III на Закона за адвокатурата, отваряща широко вратите на адвокатската професия за гражданите на държави — членки на ЕС, да упражняват адвокатска професия на територията на Република България под формата на оказване на съдействие и защита по определен случай или при трайно установяване на територията на страната ни.

Отчетният период обхваща и едно друго значимо организационно събитие — изтичане на мандата на органите на адвокатските колегии и провеждане на избори за нов тригодишен мандат във всички 27 адвокатски колегии в България. Мандат, който ще протича при качествено нови условия за България и за адвокатурата и от успеха или неуспеха на който ще зависят стабилитетът, авторитетът и запазването на независимостта на уникалната ни професия.

Днешният форум бележи началото на последната година от мандата на настоящия Висш адвокатски съвет — година за утвърждаване на постигнатото, за коригиране на допуснатите грешки и, дай Боже, сили за градивни действия докрай, година за осмисляне на новите реалности, за пътя, по който ще върви адвокатурата, и за намиране на най-достойните, които да поемат шафетата след 365 дни.

И така, преди потокът на времето да вплете в мрежата си течащата 2007 г., да възкресим отминалата 2006 година.

БРОЙ НА АДВОКАТИТЕ В БЪЛГАРИЯ (ДВ, бр. 6, 7 от 2007 г.)

Числеността на адвокатурата в България винаги е представлявала интерес, защото е била цифров обективен и безпристрастен индикатор на общественно-икономическите процеси в страната, на нуждите на обществото, на моментния престиж на професията и на тенденциите за развитие на самата професия.

Към 1 януари 2007 г. адвокатите в България са 11 365 души.

Ако за периода 2001—2003 г. адвокатурата в България нараства приблизително с 1000 души и достига от 8000 до 11 000 души, то през 2004 г. увеличението е само 195 души и броят на практикуващите е 11 478 души, за 2005 г. увеличение няма и има за първи път отрицателен прираст от 168 души, а общият брой е 11 310.

За 2006 г. има нарастване от 55 души и както посочихме, броят на адвокатите е 11 365.

Горните цифри за един продължителен и последователен период от време доказват, че адвокатурата е достигнала горните граници на обществена потребност и насищане в национален мащаб. Дали тази константа ще се запази и за колко време, единствено верен отговор ще даде времето пред нас.

Безспорно е, че е завършен един цикъл от развитието на българската адвокатура, който цикъл съвпадна изцяло с бурните общественно-икономически промени, настъпили в България след 1989 г., до приемането ни за редовен член на Европейския съюз на 1 януари 2007 г.

За статистиците — ето и броя на адвокатите по колегии:

Благоевград — 311

Бургас — 585

Варна — 1058

Велико Търново — 203

Видин — 129

Враца — 159

Габрово — 98

Добрич — 181

Кюстендил — 231

Кърджали — 65

Ловеч — 107

Монтана — 190

Пазарджик — 257

Перник — 187

Плевен — 223

Пловдив — 1039

Разград — 93
Русе — 310
Силистра — 93
Сливен — 167
Смолян — 90
София — 4546
Стара Загора — 375
Търговище — 88
Хасково — 310
Шумен — 160
Ямбол — 110

ЦЕНТРАЛНИ ОРГАНИ НА АДВОКАТУРАТА В БЪЛГАРИЯ ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Висш адвокатски съвет

Основни членове:

Траян Марковски — председател
Георги Гатев — зам.-председател
Георги Бакърджиев — зам.-председател
Румен Гарчев — главен секретар
Ангел Ангелов — Ст. Загора
Божидар Кънчев — Бургас
Васил Петров — Благоевград
Даниела Доковска — София
Драгомир Димов — Варна
Иван Бораджиев — Велико Търново
Даниела Методиева — Перник
Константин Дечев — София
Петър Петров — София
Румяна Лечева — Русе
Стефан Ботев — София

Резервни членове:

Сияна Митева — Варна
Методий Кандиларов — Шумен
Стефка Въжарова — Ямбол
Ралица Спасова — Стара Загора
Румяна Сидерова — София
Момчил Попсавов — Пловдив
Маргарита Бояджиева — София
Георги Добрев — София

Евелина Божикова — Пловдив

Евелина Божикова с едностранно волеизявление от 27.12.2006 г. прекратява участието си като резервен член на ВАС и на нейно място и съгласно разпоредбата на чл. 118, ал. 4 от Закона за адвокатурата адвокат Нина Седефова встъпва като резервен член на Висшия адвокатски съвет.

Висш контролен съвет:

Петър Зафиров — София

Любен Лашков — София

Мила Коновска — Благоевград

Георги Сандулов — София

Никола Пюскиюлев — Варна

За председател на Висшия контролен съвет на основание чл. 126, ал. 2 от Закона за адвокатурата е избран Петър Зафиров.

Висш дисциплинарен съд:

Ралица Негенцова — председател

Хари Хараламбиев — Пазарджик

Михаил Банев — София

Мария Мусорлиева — София

Иван Бояджиев — Пловдив

Светлана Проданова — Пловдив

Грета Пенчева — Русе

Иван Апостолов — Смолян

Ирина Игнатова — София

Марин Маринов — Варна

Стоянка Минкова — София

Румяна Радкова — София

Добринка Гърневска — София

Маргарита Козалиева — София

ЗАСЕДАНИЯ НА ВАС

Висшият адвокатски съвет и през отчетния период стриктно се ръководеше от императивната разпоредба на чл. 120, ал. 1 от Закона за адвокатурата и ежесечно провеждаше редовни заседания, предварително насрочени и своевременно огласени, като на всяко заседание членовете на съвета получават препис-протокол от предшестващото заседание.

По-добра гаранция за абсолютна прозрачност и демократичност в работата на съвета трудно може да се намери. Всички членове на Висшия адвокатски съвет, включително и отсъстващите от заседания поради заетост, болест или друга формамажорна причина, имат изчерпателна информация за всичко: от дебат до решения. Всички решения на ВАС са номерирани и публични.

Заседанията на ВАС по правило протичат при публичност, максимална за институцията представителност, неограниченост на становищата и времето за тяхното излагане и обосноваване и абсолютна независимост при формиране на волята при гласуване.

В заседанията на ВАС винаги са присъствали и участвали активно председателят на Висшия дисциплинарен съд — г-жа Ралица Негенцова, и председателят на Висшия контролен съвет — г-н Петър Зафиров.

В различни заседания са канени и взели участие председателят и зам.-председателят на Бюрото за правна помощ — г-н Сергей Янков и г-жа Вилма Василева, директорът на ЦОА „Кръстю Цончев“ — г-жа Миглена Тачева, представителят на „Жени-стил“ — г-жа Евгения Живкова, представители на АВА СЕЕЛІ до неговото закриване през м. септември 2006 г. — г-н Марк Ласман и г-н Джон Алио.

На основание чл. 120, ал. 3 от Закона за адвокатурата в заседанията на ВАС от 1.01.2006 г. до 31.07.2006 г. участваха на ротационен принцип председателите на адвокатските съвети на: Благоевград — Бойка Юсева, Велико Търново — Иван Няголов, Враца — Велислав Лъжев, Габрово — Ганчо Георгиев, Добрич — Теню Тенев, Ловеч — Венелин Ангелов, Перник — Катя Станкова, Разград — Емил Николов, Сливен — Елена Христова, и Ст. Загора — Атанас Стоянов.

От 1.09.2006 г. до 31.12.2006 г. в заседанията на ВАС участваха председателите на адвокатските съвети на: Кюстендил — Васил Иванов, Кърджали — Кирилка Петкова, Монтана — Ели Лазарова, Пазарджик — Николай Антоф, Плевен — Любомир Илиев, Силистра — Ели Тодорова, Търговище — Иво Иванов, Шумен — Бианка Михайлова, и Ямбол — Мария Грънчарова.

За отчетния период 24.02.2006 — 23.02.2007 г. са проведени 15 (петнадесет) заседания, от които 11 (единадесет) редовни и 4 (четири) извънредни.

Извънредните заседания са проведени на 30.03.2006 г., 16.06.2006 г., 18.01.2007 г. и 22.02.2007 г. за решаване на важни проблеми за институцията и вземане на нетърпящи отлагане решения.

ВАС не е заседавал през м. август 2006 г. — месеца, съвпадащ със съдебната ваканция на правораздавателните институции.

За отчетния период няма нито едно провалено заседание поради липса на кворум или по каквато и да е друга причина; всички решения са вземани при вишегласие и за времето на целия мандат досега няма взето решение при хипотезата на чл. 120, ал. 2 ЗА — решаващ глас на председателя на ВАС.

Висшият адвокатски съвет е разглеждал всичките възникнали въпроси — от казуси на ежедневната практика до кардинални за професията теми — и е решавал по съвест и в кръга на делегираната му в чл. 122 от Закона за адвокатурата компетентност.

За всяко заседание е воден пълен звуков и стенографски запис и е изготвян писмен протокол. Оригиналите на протоколите са оформени като свидетелстващи, официални документи и се съхраняват без ограничение във времето.

Както огласихме, заверено копие се намира и в личния архив на всеки един член на съвета за всички заседания по времето на неговия мандат.

Следващите раздели на отчетния доклад огласяват за цялата адвокатска общност най-значимите факти и обстоятелства от дейността на Висшия адвокатски съвет за време-

то от 24.02.2006 г. до 23.02.2007 г., като докладът ще бъде отпечатан и в „Адвокатски преглед“ и качен в интернет сайта на ВАС.

Нашата дейност е публична и в публичността е силата на нашата уникална професия.

ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

I. Висшият адвокатски съвет и през отчетния период продължи и затвърди следващата линия за организационно укрепване на отделните адвокатски колегии и на адвокатурата като цяло. Бе намерен балансът в управлението и утвърждаването му в истинско самоуправление — максимално приближено до светоусещането и професионалната самоопределеност на всеки един адвокат.

Адвокатурата в България никога досега не е била толкова сплотена на организационно ниво и от институция на свободни, свободомислещи, равни, независими и достойни хора се затвърди като хармоничен организъм, годен като единно цяло да отстоява своите професионални интереси. Това е феномен, който трябва не само да бъде съхранен, но и укрепен.

Това е фундаментът, на който ще се утвърждава престижът на професията, ще се засилва нейната роля в обществото, ще я превърне в основна спойка и гарант на зараждащото се гражданско общество в България и ще бъде цитаделата, защитаваща устоите на хилядолетната ни професия.

Само единни ще отстоим срещу бурите на времето, в което живеем. Само единни във времето на глобализацията ще се противопоставим срещу вълната на капитала, превръщаща всичко в стоки и пари, дори и нетленните ценности на духа. Само заедно ще отхвърлим опитите за принижаването на професията ни до „услуга“ и превръщането ѝ в услуга на търговците.

Не за първи път нашата древна и вечно млада професия ще отстоява ценностите на личността и духа срещу всепомиращата стихия на капитала и не за първи път търговците ще трябва да бъдат изхвърлени от храма на Темида.

Отстоявайки неотклонно и неизменно тази политика, ВАС и през отчетния период съхрани формулата за работа с адвокатските съвети на всички 27 адвокатски колегии в страната, отговарящите за тях членове на ВАС и принципите на взаимодействие, връзка и респективно носене на отговорност, както следва:

Васил Петров — Благоевград и Кюстендил
Даниела Методиева — Плевен, Габрово и Ловеч
Константин Дечев — Враца, Видин и Монтана
Румяна Лечева — Русе, Силистра и Разград
Иван Бораджиев — Велико Търново, Търговище и Шумен
Драгомир Димов — Варна и Добрич
Божидар Кънчев — Бургас, Сливен и Ямбол
Георги Бакърджиев — Пловдив и Смолян
Стефан Ботев — Пазарджик и Перник

Траян Марковски и Румен Гарчев отговарят за София, като дисциплинарният пресписки се докладват от Петър Петров.

Няма основание, което да обуславя и през 2007 г., последната от четиригодишния мандат, да бъде променена действащата структура.

Настоящият върховен форум на адвокатурата би следвало да даде своята оценка, за да може слабостите да бъдат коригирани и избегнати за в бъдеще, а положителните страни — затвърждавани и обогатявани.

II. Централно организационно събитие за българската адвокатура след проведеното на 25.02.2006 г. общо събрание на адвокатите от страната бе проведената Национална работна конференция на Висшия адвокатски съвет с участието на всички председатели и секретари на адвокатските съвети от цяла България.

Конференцията се състоя от 17 до 20 май 2006 г. в хотел „Интернационал“, в курорта Златни пясъци при участието на членовете на ВАС, председатели и секретари на адвокатските колегии от страната, представители на АВА СЕЕЛІ — Марк Ласман и Джон Алио, Виолета Костадинова, председателя и зам.-председателя на ИБПП Сергей Янков и Вилма Василева, директора на ЦОА „Кр. Цончев“ — г-жа Миглена Тачева, проф. Ал. Джеров — член на УС на ЦОА, проф. Митков, депутати и журналисти.

Водещите теми на конференцията:

1. Обсъждане на готвения законопроект за ДДС и изготвяне позиция на адвокатурата за категоричен отпор срещу въвеждане на ДДС за адвокатурата.

2. Анализ на дейността по прилагане на влезлия в сила от 1.01.2006 г. ЗПП (Закон за правна помощ) проблеми, непълноти, структуриране, взаимодействие между НБПП и адвокатските съвети, проблеми на „вакацио легис“ и „де леге ференда“ на ЗПП.

3. ЦОА („Център за обучение на адвокати“) — основни задачи, взаимодействие с адвокатските колегии по места, виждания за утвърждаване на основна линия и алтернативни форми, превръщане на ЦОА в прагматична, нужна и желана от адвокатите структура за повишаване на квалификацията и за въвеждащо обучение в основите на правото на ЕС.

Дебатите протекоха при изключително висока активност, критичност, разгорещеност, достигаща до прехвърчащи искри, но слава Богу, до пожар не се стигна. Емоционалната разгорещеност на някои колеги имаше за опонент критичност и конструктивност на други и в крайна сметка надделяха мъдростта и отговорността пред професията.

Конференцията изпълни своята мисия и прие важни решения, превърнали се в основа на дейността ни за целия отчетен период.

Най-важното решение бе предоставено незабавно на БТА и другите медии и стана известно на цяла България. Предоставяме ви пълния текст:

ДЕКЛАРАЦИЯ

на Националната конференция на Висшия адвокатски съвет с ръководствата на адвокатските колегии в България, състояла се на 18—20 май 2006 г., Варна — Златни пясъци

Българската адвокатура изразява остър протест и категорично се противопоставя на въвеждането на данък върху добавената стойност при упражняването на адвокатската дейност.

Законодателят в Република България не трябва да забравя, че адвокатурата е конституционно регламентирана институция — чл. 134 от основния закон. Адвокатите извършват дейност по защита на правата, свободите и законните интереси на гражданите, а не предоставят услуги по смисъла на Закона за ДДС.

Приемането на този закон ще доведе до противоконституционно ограничаване на достъпа на гражданите до правосъдие и ще бъде драстично погазване на принципите на Европейската конвенция за защита на правата на човека, която България е ратифицирала.

Българските граждани трябва да знаят, че ДДС върху адвокатската дейност не е данък срещу адвокатите, нито ще ги обогати. Този косвен налог ще легне върху плещите на всеки българин само защото е упражнил конституционното си право на защита.

Данъчното облагане на правото на защита на гражданите ще наруши и друг конституционен принцип — за равенство пред закона и недопускане на каквито и да било привилегии. Всички търговци, които са регистрирани по ЗДДС, ще бъдат поставени в привилегировано положение спрямо физическите лица поради това, че имат право да си възстановят платения от тях ДДС. Право, каквото гражданите на България нямат.

Заявяваме, че българската адвокатура не е безучастна към подготвяното законодателно нарушаване на конституционното право на защита на българските граждани и ще се противопостави с всички допустими от Конституцията и законите средства.

Искрено вярваме, че българският парламент ще бъде на нивото на своята отговорност и ще спази Конституцията.

В изпълнение на решението на конференцията за категорично противопоставяне срещу подготвяния ЗДДС на всички възможни управленски нива на 25 май 2006 г. Висшият адвокатски съвет сезира Народното събрание чрез неговия зам.-председател г-н Любен Корнезов с аргументирано искане, което дословно предоставяме на вашето внимание, а именно:

„В изпълнение решение на Висшия адвокатски съвет Ви изпращаме копие от Декларация на Висшия адвокатски съвет и ръководните органи на българската адвокатура, приета на Националната работна конференция 18—20 май 2006 г., с която изразяваме нашия протест и несъгласие срещу приемането на ЗИДЗДДС върху адвокатската дейност, както и конституционни и законови аргументи срещу готвената проекторазпоредба в ЗДДС.

1. Не отговарят на истината твърдения на вносителя, че промяната е задължително изискване във връзка с присъединителния процес.

а) Гърция е член на ЕС повече от 20 години, но няма ДДС за адвокатската дейност;

б) Кралство Белгия — сърцето на Европа и ЕС, също няма ДДС.

2. Директива № 6 (регламентираща ДДС) не задължава облагането с ДДС на процесуалното представителство.

3. Адвокатската дейност не е услуга, а упражняване на абсолютно и неотменимо конституционно право на защита — чл. 56, чл. 57, ал. 1, чл. 134 от Конституцията на Република България.

4. Адвокатът не е търговец и има императивна законова забрана да бъде такъв — чл. 5, ал. 2, т. 1 от Закона за адвокатурата.

5. ДДС е добавяне стойност върху стойност. Правото на защита няма стойност, не е материална категория, а висша ценност на личността. Облагането му е абсурд.

6. ДДС ще е пряко нарушаване на чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България. Никой няма право на привилегии, а с готвените промени всички граждани на България ще бъдат неравнопоставени с регистрираните по ДДС търговци, възстановяващи своя данъчен кредит.

7. Ще се достигне до правни абсурди с прилагането на ЗПП (Закона за правна помощ — защита, плащана от бюджета на държавата), ще се обременят безимотните и малоимотните, и в крайна сметка ще се окаже практически невъзможно немалка част от българския народ да защитава конституционните си права (дори в много хипотези на нарушаването им именно от държавата).

8. Ще бъде нарушена пряко Европейската конвенция за защита правата на човека, ратифицирана от България и имаща съгласно чл. 5 от Конституцията на Република България приоритетна сила спрямо вътрешното законодателство“.

Паралелно горният документ бе изпратен до всички юристи, икономисти и повлиятелни политически фигури, имащи качеството на депутати в 40-то Народно събрание.

Бе хвърлена огромна енергия, бяха проведени стотици срещи, бяха активирани представители на различни обществени организации, бе реализирана сериозна медийна активност в емисии на БНТ, Нова телевизия, Националното радио, „Дарик радио“, „Инфо радио“, радио „Пловдив“, в. „Труд“, „24 часа“, „Стандарт“, „Монитор“. Усилията ни бяха насочени към разясняване природата на ДДС и че това е данък не срещу адвокатурата, а срещу българския народ.

Независимо от „доброжелателните“ съвети от наши колеги юристи-депутати да се откажем, да не хабим безсмислено енергия, да не таим надежда, защото въпросът е политически и е предрешен, ние не се отказаме.

Приехме да се явим и в зала „Запад“ на българския парламент, за да отстоим тезата си с аргументи и факти. И чудото стана. Българският парламент на второ четене прие текст, с който процесуалното представителство изрично се изключваше от обхвата на

закона. Всъщност не беше чудо, а победа на разума и аргументите над некадърността и недалновидността в политиката.

Висшият адвокатски съвет с огромната и безрезервна подкрепа на ръководствата на всички колегии и огромното мнозинство от българските адвокати успя да защити интересите на осем милиона български граждани.

Вероятно ще ви направи впечатление изразът „огромно мнозинство от българските адвокати“, а не изразът „всички“.

За съжаление има, макар и незначителна по брой, но силна по икономически показатели прослойка, която откровено ще се ползва от ДДС, как и защо, е тема за друг разговор. Именно тази прослойка през 2004 г. се опита да наложи търговски вариант на Закона за адвокатурата и сблъсъкът на двата проекта роди настоящия Закон за адвокатурата с редица дефекти (част от тях отстранени, друга — предстои, но кога и дали въобще ще стане, днес е невъзможно да се прогнозира). Интересите на тази прослойка от адвокатурата ще обуславят и други действия, включително на управленско ниво, но в крайна сметка вишегласието ще носи кръста на своята далновидност и отговорност.

И когато адвокатурата се стягаше, успокоена, за лятната съдебна ваканция, българският парламент сътвори ново „чудо“, погази чл. 88, ал. 1 от Конституцията и прие на четвърто четене нов вариант на чл. 3 ЗДДС, с който „процесуалното представителство“ бе погребано. Политическата поръчка бе изпълнена брутално и безотказно.

Лятото стана крайно горещо. Приближаваше края на м. юли — сезон на отпуски, парламентарна ваканция, лежерност, затихнал политически и обществен живот — така е в цяла Европа.

Висшият адвокатски съвет реагира светкавично. Организира протестни реакции и сезира президента на републиката г-н Първанов с искане за налагане на вето върху ЗДДС. Апела поднасяме на вашето внимание в автентичен вид, както следва:

АПЕЛ

от Висшия адвокатски съвет за упражняване на конституционното право на вето върху чл. 3 ЗДДС за облагане с данък на процесуалното представителство на гражданите

Уважаеми господин Президент,

В изпълнение на решението на общото събрание на българските адвокати от 25 февруари 2006 г. и решението на Националната конференция на Висшия адвокатски съвет с ръководните органи на адвокатските колегии в България — 18—20 май 2006 г., Висшият адвокатски съвет Ви сезира с молба да упражните правото си по чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България и наложите вето върху приетия от парламента

ЗДДС в частта, с която се облага с ДДС конституционното право на българските граждани.

Аргументите на 12 000 български адвокати за противоконституционност и противозаконност на данъка върху абсолютното, неотменимо и свещено право на защита бяха връчени в писмен вид на народните представители.

Копие прилагаме с настоящия акт и на Вас.

Вместо вето, законът бе обнародван в ДВ, бр. 63 от 4.08.2006 г. и от 1.01.2007 г. е в сила.

Пред Висшия адвокатски съвет възникна въпросът да се предаде или да продължи борбата, колкото и неравностойна и безнадеждна да изглежда. Единодушно Висшият адвокатски съвет реши да се бори докрай. От страната имаше призови за стачка, но това беше само една-единствена колегия. Висшият адвокатски съвет избра институционалния път на борба, възползва се от третата поправка на българската Конституция, обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г., с която се легитимира правото на омбудсмана да сезира Конституционния съд с искане за установяване противоконституционността на закон, с който се нарушават права и свободи на граждани.

След обосновано, формално искане до омбудсмана г-н Гиньо Ганев последваха и няколко работни срещи и в крайна сметка усилията ни се увенчаха с успех. На 7.07.2007 г. омбудсманът на републиката сезира Конституционния съд на Република България и бе образувано конституционно дело № 1/2007 г. С определение от 29.01.2007 г. Конституционният съд допусна искането за разглеждане и конституира заинтересованите страни.

На 26.02.2007 г. изтича срокът за депозиране на становища и се надяваме до края на м. март или най-късно до средата на април делото да бъде решено.

Уважаеми колеги,

Вероятно огромната фактология по битката ДДС да ви отегчи, но ние днес даваме отчет за своята дейност и чрез този доклад искаме не само всеки български адвокат да знае каква тежка и продължителна борба се води, но и да стане съпричастен на тази борба, която, дами и господа, още не е приключила.

Давайки своята оценка за стореното, ние апелираме да се вземе решение от общото събрание за подкрепа становището на омбудсмана до Конституционния съд и по възможност — решение за поведението на адвокатурата при отрицателно решение на Конституционния съд.

Днес тук е събран елитът на българските адвокати и ръководните органи на всички колегии и тази най-висока представителност на професията ни трябва да се ангажира с позиция, позиция ясна и недвусмислена, позиция сега.

III. В изпълнение на разпоредбите на чл. 8 във връзка с чл. 4, т. 4 и чл. 9 от Закона за адвокатурата през 2006 г. бяха проведени два изпита за адвокати и младши адвокати, както следва:

1. Със заповед № 80/14.04.2006 г. на председателя на ВАС бе назначена изпитна комисия в състав: председател — П. Петров, и членове: проф. д-р Ал. Джеров, доц. д-р М. Лулев, адв. Н. Ценова, адв. Е. Недева, и резервни членове: доц. д-р С. Тасев, адв. П. Зафиров и адв. Р. Сидерова.

До изпит бяха допуснати 512 кандидати.

Изпитът се проведе на две сесии — писмен — на 3.06.2006 г., и устен — на 17.06.2006 г., в СУ „Св. Климент Охридски“.

Явили се кандидати — общо 417.

Издържали и двата изпита и получили сертификат по чл. 8, ал. 3 от Закона за адвокатурата са общо 393 кандидати.

2. Със заповед № 197/6.10.2006 г. на председателя на ВАС бе назначена изпитна комисия в състав: председател — адв. Ст. Ботев, и членове: проф. д-р Ал. Джеров, доц. д-р М. Лулев, адв. Н. Ценова, адв. Й. Митков, и резервни членове: доц. д-р С. Тасев, адв. Е. Георгиев и адв. Р. Сидерова.

До изпит бяха допуснати 402-ма кандидати.

Изпитът се проведе на две сесии — писмен на 4.11.2006 г., и устен — на 18.11.2006 г., в СУ „Св. Климент Охридски“.

Издържали и двата изпита и получили сертификат по чл. 8, ал. 3 от Закона за адвокатурата са общо 315 кандидати.

Или общо за цялата 2006 г., явили се кандидати — 902 души, от които издържали изпита и получили правоспособност за вписване в структурата на адвокатурата — 708 кандидати.

Ако се направи съпоставка с броя адвокати, с които е нараснала адвокатурата за 2006 г., а именно — 55 души, очевидно могат да се направят много и разнопосочни изводи, като основният е, че адвокатурата е достигнала своя равновесен праг и в момента не е атрактивна за младите юристи.

IV. Както е добре известно, съгласно чл. 27 от Закона за адвокатурата адвокатите са длъжни да повишават квалификацията си.

В изпълнение на императивната разпоредба на чл. 28, ал. 1 и 2 от Закона за адвокатурата на 25.09.2006 г. Висшият адвокатски съвет гласува учредителен акт на Фондация „Център за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“. Фондацията бе учредена за неопределен срок като юридическо лице с нестопанска цел в хипотезата на чл. 2, ал. 1 и чл. 34, ал. 1 ЗЮЛНЦ.

С решение от 16.12.2005 г. по ф. д. № 14158/2005 г. Софийският градски съд — фирмено отделение, 7-ми състав, вписа фондацията в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Основните цели на фондацията са обучение и повишаване на квалификацията на адвокатите, обучение на младши и новоприети адвокати и кандидати за адвокати, подготовка на адвокатите за прилагане правото на ЕС, запознаване с правото на други страни, развитие и подпомагане на научната дейност в областта на правните и сходни науки.

Орган на управление на фондацията е управителният съвет в състав: Траян Марковски, проф. д-р Александър Джеров, Даниела Доковска, Румяна Лечева и Румен Гарчев, като фондацията се представлява от председателя на УС Траян Марковски.

За изпълнителен директор на Центъра е назначена г-жа Миглена Тачева.

Паралелно със стартиране дейността на Центъра, Висшият адвокатски съвет с молба от 24 и 25 януари 2006 г. до Министерството на регионалното развитие и благоустройството и областния управител на гр. София поиска предоставяне на ВАС (възвездно или безвъзвездно) на недвижим имот — частна държавна собственост, в който да се реализира обучението на адвокатите от учредения за това ЦОА. За наше огромно съжаление с документ от 12.10.2006 г. по преписка 1-2006 г. получихме следния отговор: „Предвид неоспоримата значимост на поставения чрез ВАС проблем за развитието на професионалните знания и умения на адвокатите в България и ролята им за утвърждаване на законността в страната бе извършена щателна проверка на управляваните държавни имоти — терени и сгради. За съжаление се констатира, че няма свободни такива, които да са подходящи за визираните в молбата ви дейности. Обстоятелство, поставящо областния управител в обстановка, невъзможна да ви окаже съдействие в конкретния случай“.

За съжаление публична тайна е, че и до днес не може да се реши сградният проблем на институцията „омбудсман“, на Комисията за проверка на досиетата, на стартиращите дейност от 1.03.2007 г. Софийски градски и Софийски окръжен административен съд.

Висшият адвокатски съвет бе принуден да предприеме проучване на свободния пазар, но след три оферти на ниво 1800 и 2500 евро на кв. м за момента преустанови дейността си за придобиване по чисто финансови причини.

От финансовия отчет ще чуете, че всички парични наличности на ВАС не могат да покрият дори и площ от 600 кв. м., което означава стойност минимум 1 500 000 евро с ДДС.

В момента ВАС е насочил усилията си към Столичната община и ВСС и преговаряме за два етажа от учебен корпус в кв. „Овча купел“ от бившето АОНСУ.

До решаване на есенциалния въпрос за сграда на ЦОА администрацията е ситуирана в Дома на правниците — гр. София, ул. „Пиротска“ № 7, ст. 504. Същевременно можем да ползваме и киносалона в същата сграда срещу символично възнаграждение. Макар и палиативно, все пак намерихме решение. Сградният проблем наложи по-гъвкави форми на действие на ЦОА, които в момента се оказват ефикасни и дават добър резултат. Обучението се измества по колегии и в много отношения е по-достъпно за колегите и несъмнено много приемливо за тях от финансова гледна точка — пътни, дневни, време, ангажименти — все обстоятелства, важни за всеки адвокат.

За изтеклата 2006 г. — година първа от съществуването и дейността на ЦОА „Кръсто Цончев“, за сведение са проведени общо 32 семинара в страната. Практически са обхванати повечето адвокатски колегии. Адвокати, преминали семинарно обучение — 2332 на брой. Основните теми на семинарите са били по НК и НПК — 11, Етични правила — 4, Право на ЕС — 1, Права на човека — 1, ТЗ — 3, Търговски регистър — 1, Медиация — 2. Колегии, провели повече от един семинар, са Бургас — 2, Варна — 7, Пазарджик — 3, Пловдив — 6, Русе, Хасково, Кърджали, Смолян — по 2 семинара.

Към настоящия момент ЦОА има сключени договори със следните адвокатски колегии: Благоевград, Бургас, Варна, Враца, Габрово, Ловеч, Пазарджик, Плевен, Пловдив, Русе, Смолян, София, Търговище, Хасково.

Проведени са и три кръгли маси с представители на АС и ДС на тема „Етичен кодекс на адвоката“.

ЦОА извърши и следната издателска дейност, а именно: компактдиск „Сборник с учебни материали по право на ЕС“ — тираж 10 000 бр., компактдиск „Сборник лекции по АПК“ — тираж 10 000 бр., книга — учебно помагало „Коментар по АПК“, от които 200 бр. ще се предоставят на ЦОА безвъзмездно.

Сухият и безпристрастен език на статистиката сочи на една огромна по обем дейност на ЦОА в неговата първа година от създаването и, разбира се, това е само началото.

Съзнаваме, че огромните приливни вълни на глобализацията и революционните промени на обществените отношения в България и съпътстващата ги промяна на правото пораждат нуждата от ежедневно поддържане и догонване необходимите нива на професионална компетентност. Изправени сме пред голямо предизвикателство и имаме само едно възможно право — да успеем, каквото и да ни струва това.

V. Законът за адвокатурата от 2004 г. въведе редица революционни за адвокатурата промени: достъп на чужди адвокати — граждани на ЕС, задължително застраховане за вреди, които могат да настъпят от виновно неизпълнение на задължения, адвокатски дружества, продължаващо обучение и ползването на тога.

В изпълнение решението на Националната конференция от м. май 2005 г. за цвета на адвокатската тога и, разбира се, на повелята на чл. 40, ал. 7 от Закона за адвокатурата Висшият адвокатски съвет изпълни задължението си и одобри модел и аксесоари на адвокатската тога. Цената на една тога, с включен ДДС, е 141, 60 лв., а цената на жабо-плисе е 19, 80 лв. Изпълнител на поръчките ще бъде „Калебо“ ЕООД. Дизайнерският проект бе изработен от „Жени-стил“.

Предоставяме ви тогата демонстративно.

Независимо че чл. 40, ал. 7 от Закона за адвокатурата повелява задължително адвокатът да влиза в съдебно заседание облечен с тога, ВАС реши, че ползването на тоги е по свободната воля на всеки един дотогава, докато не бъде решен по приемлив за адвокатурата начин въпросът с гардеробите за съхраняване на тогите. Кога ще стане това, предстои да видим. Очакваме, че Висшият съдебен съвет и административните ръководства на съдилищата в България ще проявят нужното разбиране и ще осигурят финансиране за реализация на адвокатската тога и превръщането на съдебната зала в истински европейски храм на Темида.

VI. Уважаеми колеги,

Тъй като в залата присъстват и много нови делегати, позволете ми отново да припомня и акцентирам на едно събитие, което влита в себе си миналото, настоящето и бъдещето на нашата професия.

На 22.11.1888 г. Петото обикновено народно събрание приема първия Закон за адвокатурата в България и слага легитимното начало на една професия, която 103 години по-късно, през 1991 г., ще намери своето място и в Конституцията на Република България — чл. 134, ал. 1 и 2.

Няма друга професия освен адвокатската, която да е конституционно регламентирана, което е не само висока чест, но и огромна отговорност за всички нас — да бъдем достойни за званието и призванието „адвокат“.

С решение на общото събрание на адвокатите от страната, проведено на 26.02.2005 г., 22 ноември е обявен за Ден на българската адвокатура и това вече е денят за празнуване, за връщане към корените за преосмисляне и вдъхновяване, за да пребъде във времето нашата древна и вечно млада професия.

И през 2006 година, макар и все още скромно и с желание и себеуважение, както и уважение от другите професии и институции, ние отбелязахме нашия празник.

Да си пожелаем за в бъдеще всяка колегия и адвокатурата като цяло да превърнат този ден в истински празник на своето слово и истинските ценности на адвокатурата в България като конституционен страж на правата и свободите на гражданите.

VII. В ДВ, бр. 79 от 4.10.2005 г. бе обнародван Закон за правната помощ, който влезе в сила на 1.01.2006 г., и с него на практика България изпълни едно от основните си задължения по преговорната глава 24 — „Правосъдие и вътрешна сигурност“ като условие за присъединяване към ЕС.

Със ЗПП държавата гарантира задължението си, произтичащо от ЕКЗПЧ, за осигуряване право на защита на всички физически лица, независимо от имотното им състояние.

ЗПП е гигантска крачка напред и поставя Република България редом с развитите европейски демокрации в защита правата и законните интереси на гражданите от страни-членки на ЕС.

ЗПП стартира трудно, породила и поражда редица проблеми, които се решават успешно или предстои да бъдат решени на законово ниво.

НБПП (Националното бюро за правна помощ) е от 5 души: председател — Сергей Янков, зам.-председател — Вилма Василева, и членове: Ангел Ангелов, Стефан Ботев и Иван Бораджиев — последните трима са членове на Висшия адвокатски съвет.

Една от основните теми на Националната конференция през м. май 2006 г. бе именно ЗПП и тя бе и най-емоционално дебатираната тема. Специално бяха поканени и взеха участие и председателят и зам.-председателят на НБПП — С. Янков и В. Василева.

Една година от функционирането на закона е прекалено кратко време за сериозни изводи и обобщения, но е ясно, че този закон запълни един правен вакуум, елиминира напрежението между съдебната власт и адвокатурата относно „служебната защита“ и с положителност ще заеме в бъдеще трайно място в реализиране правото на защита.

За сведение от предвидените 3 600 000 лв. за 2006 г. около 500 000 лв. не бяха усвоени. За 2007 г. се очаква сумата да бъде с 1 000 000 лв. повече от предшестващата. Тяхното усвояване зависи единствено и само от добрата работа и взаимодействие между адвокатските съвети и НБПП.

Висшият адвокатски съвет апелира към новоизбраните органи за по-голяма активност и взаимодействие с НБПП и адвокатите от списъка за правна помощ — както за повишаване ролята на защитата, така и за утвърждаване престижа на професията. Днешният форум е една прекрасна възможност за изказвания по проблемите на ЗПП, по бъдещата работа на Висшия адвокатски съвет и адвокатските съвети.

VIII.1. През отчетния период Висшият адвокатски съвет положи много усилия за отстояване интересите на адвокатурата при обсъждането на законопроекти, отнасящи се до адвокатурата в частност или до функционирането на правосъдието и правораздаването в България.

Висшият адвокатски съвет ангажира изтъкнати наши колеги — професионалисти в различни сектори на правото, като: Даниела Доковска, Александър Караминков, Георги Гатев, Илонка Райчинова, Румяна Сидерова, Петър Петров, Венелин Гачев и редица други за участие в изработването на закони или промени в действащите закони.

Фокусът бе работата по ГПК. Дълъг е пътят, сериозен е дебатът и несъмнено е бъдещето на ГПК. Дълъг, защото се работи от години, сериозен — защото това е фундаментът на гражданското правораздаване, неясно е бъдещето — не само като време, но и като качество на това, което ще сътвори парламентът. Тук е достатъчно да припомним, че Консултативният съвет по законодателството формулира унищожителна критика срещу проекта с мнение за неговото отхвърляне. Същевременно предстои нова партньорска проверка по глава „Правосъдие“ и един от спорните моменти за България е приемане през 2006 г. на нов ГПК. Как ще се развият събитията, предстои да видим.

2. Сериозни усилия положи Висшият адвокатски съвет и по промени в Закона за адвокатурата по проблеми от различен характер, породени от хибридният вариант на две изключващи се философии през 2004 г.

За съжаление парламентарната машина бе задвижена много трудно и промените бяха обнародвани буквално преди Коледа. Промените не изненадаха нито един адвокат или орган, имащи отношение към проблема. Още на миналогодишното събрание тук, в тази зала, поставихме проблема. Всеки един от вас може да види доклада на Висшия адвокатски съвет, отпечатан в „Адвокатски преглед“, раздел „Организационна дейност“, точка III. Проблемът бе дебатиран и на майската конференция на ръководните органи на адвокатурата поради предстоящите избори за нов мандат от 2007 г. Висшият адвокатски съвет още през м. септември указа на адвокатските съвети да сформират избирателни комисиии и да стартират процедура по изборите при максимална публичност.

Макар и късно приети и късно обнародвани, промените в Закона за адвокатурата гарантираха спокойни и прозрачни избори. Жалби срещу проведените избори има само 4 на брой и Висшият адвокатски съвет ще се произнесе по тях на 2 март 2007 г.

Несъмнено животът е по-богат и от най-добре списания закон, което предполага нови и нови промени, нов прочит и нова философия. И ще пребъде мъдростта „Пантарея — темпора мутантор“ („Всичко тече, всичко се изменя, менят се времената“).

3. Наши представители в момента вземат дейно участие в подготвяни промени в НПК, ДОПК и НК. И за да бъде адвокатурата действително не само помощник в творческия процес, но и реален коректив в нормотворческата дейност, наложително е по

места адвокатските съвети да изградят научно-методически кабинети, да привлекат най-добре подготвените и изявени колеги, да ангажират становище по всички значими проблеми и да дадат опора на нашите представители на национално ниво да отстояват от името на адвокатурата нейния и обществения интерес. В крайна сметка — да допринесем за изграждането на истинско гражданско общество в България.

ДИСЦИПЛИНАРНА ДЕЙНОСТ

Отчетната година затвърди тенденцията за растеж на обема на контролната, превантивната и най-вече дисциплинарната дейност на Висшия адвокатски съвет.

Причините са многобройни, като проблемите, които ги пораждат, са: неразбиране спецификата на адвокатската професия, отъждествяване на действията по защита с положително съдебно решение, нерядко немарливост, за съжаление нерядко и очевидна некомпетентност, психологическа несъвместимост между клиент и адвокат и редица други.

Висшият адвокатски съвет неизменно е търсил в казусите изясняване на обективната истина и безпристрастно решаване в рамките на събрания доказателствен материал и разпоредбите на закона.

Висшият адвокатски съвет е разгледал и решил 79 дисциплинарни производства, като около 20% от решенията са били отмяна на постановените решения от адвокатските съвети и върнати за ново разглеждане.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 141 от Закона за адвокатурата Висшият адвокатски съвет е участвал със свой представител във всички дисциплинарни производства на Висшия дисциплинарен съд.

През отчетната година Висшият адвокатски съвет е разгледал дисциплинарни производства на двама адвокати — членове на органи на адвокатски колегии, и е внесъл обвинителни заключения във Висшия дисциплинарен съд, като едно от производствата вече е приключило с наказание. Няма принципна промяна на досегашната практика относно основните насоки на постъпващите жалби, а именно:

1. Жалби на граждани срещу адвокати, изпращани до президента, Народното събрание, различни органи на съдебната власт, МВР, медии и препращани до нас по компетентност;
2. Жалби с оплаквания за неоснователно отлагане на дела, некоректно поведение, дори престъпления, свързани с упражняване на професията;
3. Жалби за „продаване“ интересите на доверителя;
4. Жалби за коригиране на хонорари;
5. Жалби за взети хонорари и несвършена или зле свършена работа;
6. Жалби, основани на неспазване на правилата на Етичния кодекс на адвоката;
7. Жалби от противната на адвоката страна.

И накрая, но не по значение, ежедневната среща на председателя на Висшия адвокатски съвет с много колеги и граждани, разрешаващи редица проблеми, без същите да влизат в заседание на Висшия адвокатски съвет.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА И ПОМОЩИ

Общо отпуснати помощи за страната през 2006 г. — 79 820 лева

От тях — изплатени по градове, както следва:

1. София — на 24 адвокати — 36 700 лева
2. Пловдив — на 7 адвокати — 9800 лева
3. Перник — на 4-ма адвокати — 7300 лева
4. Пазарджик — на 3-ма адвокати — 3700 лева
5. Плевен — на 1 адвокат — 1600 лева
6. Бургас — на 2-ма адвокати — 1050 лева
7. Велико Търново — на 1 адвокат — 1600 лева
8. Добрич — на 2-ма адвокати — 1600 лева
9. Ловеч — на 1 адвокат — 1500 лева
10. Монтана — на 1 адвокат — 1500 лева
11. Разград — на 1 адвокат — 500 лева
12. Русе — на 3-ма адвокати — 4600 лева
13. Самоков — на 1 адвокат — 1600 лева

За издаване на книги:

1. Христо Чолаков — за издаване на стихосбирка „Майка и син“ — 800 лева.
2. Иван Иванов — за издаване на книга „Непълнолетните в престъпния свят“ — 1200 лева.
3. Тошка Гиргинова — за издаване на книга „Да те закука кукувица“ — 800 лева.
4. Проф. Димитър Михайлов — за „Рецензии по наказателноправни науки“ — 600 лева.
5. Хари Хараламбиев — за издаване на книга „Казах — отсъдете“ — 1170 лева.
6. Доц. д-р Георги Мутафчиев — „Казуси — Граждански процес“ — 850 лева.

На обществени организации:

1. СЮБ — за Деня на Конституцията — 350 лева;
2. НБУ — Юбилеен сборник (15 г.) — 1000 лева.

За сведение на делегатското събрание и за сравнение — през 2002 г. са отпуснати помощи в размер на 18 832 лв., през 2003 г. са отпуснати помощи в размер на 58 530 лв., през 2004 г. — 59 530 лв., през 2005 — 42 600 лв.

Сухият и безпристрастен език на цифрите потвърждава тенденцията на нарастване на размера на отпуснатите помощи и нарастване на социалната роля на Висшия адвокатски съвет, която несъмнено с времето ще продължи да се утвърждава и да превръща съвета в истински гръбнак на адвокатурата в България в най-хубавия смисъл на тази дума.

ПРАВНИ СТАНОВИЩА НА ВИШНИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

В изпълнение на прерогативите си по чл. 122, т. 12 от Закона за адвокатурата за времето от 25.02.2006 г. до 24.02.2007 г. Висшият адвокатски съвет е изработил и предоставил на съответните компетентни институции следните правни становища:

I. На основание чл. 96 ЗСВ чрез свой представител Висшият адвокатски съвет взе участие в заседанието на общото събрание на съдиите от II колегия на Върховния административен съд, проведено на 28.02.2006 г. в конферентната зала на ВАС, за издаване на тълкувателно решение за обобщаване на практиката по някои въпроси по прилагането на Закона за съдебната власт, като:

а) допустима ли е жалба срещу решенията на Висшия съдебен съвет, подадена от член на този орган, действащ в това си качество;

б) кой е началният момент, от който започват да текат сроковете за образуване на дисциплинарно производство по чл. 173, ал. 3 ЗСВ, и в кой момент се счита погасена дисциплинарната отговорност на магистрата;

в) неизлагането на фактически съображения, въз основа на което е взето решението на ВСС при тайно гласуване, съставлява ли основание за отмяната му;

г) при оперативна самостоятелност или при обвързана компетентност взема решенията ВСС за назначаване на магистри и административни ръководители за тяхното възстановяване в хипотезата на чл. 132, ал. 2 във връзка с чл. 35, ал. 4 ЗСВ;

д) допустима ли е жалбата, подадена от вносителя на предложението в производството по обжалване на решение на ВСС за назначаване и за налагане на дисциплинарни наказания на магистрати.

Отговорите на всички тези въпроси и тяхната аргументация се намират в Тълкувателно решение № 1/2006 г. на Върховния административен съд.

II. На основание чл. 85, ал. 4 ЗСВ Висшият адвокатски съвет взе участие в заседанието на ОСНК на 9.03.2006 г. по наказателно дело № 1/2006 г. на общото събрание на Наказателната колегия на ВКС за тълкуване на § 90 от преходните разпоредби на ЗИДНПК (обн., ДВ, бр. 92 от 2002 г.) и даване отговор на въпроса: „Съставлява ли посочената разпоредба пречка за групиране по чл. 25 НК на наказания по присъди, влезли в сила при условията на забраната по чл. 26 НК в редакцията му от 8.08.1997 г. (обн., ДВ, бр. 62 от 1997г.), с наказание, наложено с присъда, влязла в сила след отмяната на същата забрана на 1.10.2002 г.?”

III. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 1/2006 г. за установяване на противоконституционност на чл. 127, ал. 9, изр. 2 от Закона за устройство на територията. Делото е образувано по искане на Върховния административен съд и на основание чл. 150, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 10, ал. 1 от Закона за ВАС.

IV. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 5/2006 г., образувано по искане на 48 народни представители от XL Народно събрание за установяване на противоконституционност на § 2 от Закона за изменение и допълнение на Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 17 от 2006 г.).

Становището на Висшия адвокатски съвет е депозирано в законния срок.

V. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 6/2006 г. за установяване на противоконституционност на § 6, т. 1 ЗИД КРБ (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.), с който е създадена нова ал. 4 на чл. 129 на Конституцията на Република България.

Висшият адвокатски съвет е депозирал становището си в срок.

VI. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. №7/2006 г. за обявяване на противоконституционност на § 7 ЗИД КРБ (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.) в частта му, с която се създава чл. 130, т. 3.

Както к. д. № 6, така и к. д. № 7 са образувани по искане на Пленума на ВКС.

Становището на Висшия адвокатски съвет е депозирано в Конституционния съд в срок.

VII. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 9/2006 г. за установяване на противоконституционност на § 54 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.) и за несъответствието му с международни договори, по които Република България е страна.

Делото е образувано по искане на общото събрание на наказателната колегия на ВКС.

Становището на Висшия адвокатски съвет е депозирано в законния срок.

VIII. На основание чл. 14, ал. от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 10 за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 154, ал. 1 от Закона за енергетиката.

Делото е образувано на основание третата поправка на КРБ по искане на омбудсмана на Република България.

Становището на Висшия адвокатски съвет е депозирано в срок.

IX. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 11/2006 г. за прогласяване на противоконституционност на разпоредбите на чл. 143, ал. 4 и чл. 186, ал. 1 АПК (обн., ДВ, бр. 30 от 2006 г.).

Делото е образувано на основание третата поправка на КРБ по искане на омбудсмана на Република България.

Становището на Висшия адвокатски съвет е депозирано в срок.

Х. На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за Конституционния съд Висшият адвокатски съвет е конституиран като страна по к. д. № 1/2007 г. за обявяване на противоконституционност на чл. 3, ал. 2 ЗДДС (обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.), с който текст е въведен ДДС върху дейността на свободните професии.

Делото е образувано на основание третата поправка на КРБ по искане на омбудсман на Република България.

Нашето становище е пред вас и в срок.

Надяваме се, че Конституционният съд ще бъде наистина независим, мъдър и справедлив и няма да наруши Конституцията — така, както го стори българският парламент.

СПИСАНИЕ „АДВОКАТСКИ ПРЕГЛЕД“

Списание то безспорно се превърна в неразделна част в морето на юридическата литература и със своята идентичност, авторитет, философия и уникалност се наложи като желан партньор за всеки правник.

И през отчетния период редакционната колегия запази своя състав: Александър Караминков, Валентин Бенатов, Васил Начков, Даниела Доковска, Ралица Негенцова, Румен Гарчев и технически сътрудник Благвеста Балканджиева.

Висшият адвокатски съвет отстоява неизменно политиката на абсолютна свобода на изданието, без цензура или контрол върху материалите и становищата на авторите и редакционната колегия.

„Адвокатски преглед“ продължава да предоставя своите страници на колегите, които искат да изразят своето становище по наболели въпроси, да дадат препоръки или конструктивни критики за състоянието на правосъдното дело у нас. Списание то отделя внимание на различните мнения за съдебната реформа, провеждана в България.

Тук намират място и становищата на Висшия адвокатски съвет по такива въпроси като данъчното облагане на процесуалното представителство на гражданите; информация за решенията, приети на редовните заседания на Висшия адвокатски съвет; съдебна практика на Върховния касационен съд — на наказателната, гражданската и търговската колегия, както и на Върховния административен съд.

Продължава публикуването на рубриците „В правните списания“, която предоставя обзор на периодичния печат в областта на правото, и „Нови книги, постъпили в библиотеката на ВАС“.

С голям успех бе посрещнато издаването на първите компактдискове на Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ — „Сборник с учебни материали по право на ЕС“ и „Административнопроцесуален кодекс — сборник лекции“, приложени към книжка 7—8/2006 г. на списанието.

Вярваме, че известното изоставане на издаването на списание „Адвокатски преглед“ ще бъде наваксано и занаяпред преодоляно.

БИБЛИОТЕКА

Библиотеката на Висшия адвокатски съвет реално развива активна дейност от м. март 2001 г. Изграден е библиотечен съвет със съвещателни функции за дейността ѝ. Членове на съвета са: Даниела Доковска — председател, Благовеста Балканджиева — секретар, и членове: Румен Гарчев и Валентин Бенатов.

За дейността на библиотеката през 2006 г. са отпуснати 15 000 лв., от които 2026.36 лв. са изразходвани за закупуване на книги, 1264.40 лв. — за годишен абонамент за периодични издания, и още 4518.40 лв. — за софтуерните правно-информационни продукти „Сиела 4.0“, „Сиела процедури“, „Сиела Инфо“, „Апис Право“, „Апис Процедури“, както и за абонаментно поддържане на библиотечно-информационната система E-lib.

В библиотеката са постъпили дарения от частни лица и държавни институции в размер на 830.50 лв. Всички дарители са вписани в специалната Книга на дарителите на Библиотеката на ВАС.

НАРАСТВАНЕ НА БИБЛИОТЕЧНИЯ ФОНД

година	2005 г.	2006 г.
библиотечен фонд:	4418 тома	4678 тома
прираст на фонда		260 тома

През 2006 г. в библиотеката са получавани 23 заглавия периодични издания. Библиотеката работи с един доставчик — „Разпространение на печата“.

В библиотеката до този момент са регистрирани 445 читатели, които ползват библиотечния фонд основно в самата библиотека. Разрешено е ползването на определена част от библиотечния фонд и извън библиотеката. Стриктно се следи за спазването на срока за връщане на зетите библиотечни документи.

От тази година работата на читателите на библиотеката е улеснена поради компектуването ѝ с още два компютъра, като по този начин се улеснява извършването на справочни търсения в електронните системи „Апис“ и „Сиела“.

За удобство на читателите са изработени и се поддържат 3 каталога: Систематичен каталог по отрасли на правото, Азбучен каталог на авторите и Азбучен каталог на заглавията. Ежедневно се ползват и правно-информационните системи „Сиела“ и „Апис“.

Продължава актуализирането на всички закони в многотомника „Нормативни актове, публикувани от НС“.

Поддържа се актуализацията и на Правните актове на Европейските общности и Европейския съюз в 7 тома.

След обработването ѝ новопостъпилата литература се отразява във всеки брой на списание „Адвокатски преглед“ в рубриката „Правна книжнина“.

Страницата на „Адвокатски преглед“ в сайта на Висшия адвокатски съвет <http://www.vas.lex.bg>, се актуализира, като се качва пълното съдържание на новоизлезлите броеве на списанието.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. От 2001 г. Висшият адвокатски съвет има признат статут на наблюдател към ССВЕ (Съвет на съветите на адвокатските колегии и правните общности в ЕС) и в това си качество е вземал дейно участие в работата на ССВЕ със съвещателен глас.

С решение на ССВЕ от 25.11.2006 г. Република България бе приета за резервен член, считано от 1.01.2007 г. — дата, съвпадаща с официалното приемане на Република България в ЕС. В заседанията българската делегация ще има право на 6 гласа.

Наш постоянен представител за ССВЕ е членът на Висшия адвокатски съвет адвокат Петър Петров.

2. Висшият адвокатски съвет поддържа конкретни отношения и с ИВА — Международна адвокатска асоциация със седалище в гр. Лондон, както и с UIA — Международен съюз на адвокатите със седалище в гр. Париж.

С решение на Висшия адвокатски съвет от 2006 г. за наши представители са определени, както следва: ИВА — членът на ВАС адвокат Божидар Кънчев, и UIA — членът на ВАС адвокат Даниела Методиева.

3. Висшият адвокатски съвет е съпредседател на дружество с идеална цел „Квалификация на адвокатите от Балканския регион“.

Съучредители на дружеството са: Гърция, Кипър, Румъния, Сърбия и Черна гора и България, а със статут на наблюдатели са Турция, Босна и Македония.

Дружеството е регистрирано в Гърция и е вписано в регистъра на съда в гр. Солун.

През отчетния период наши представители са взели участие в международни форуми, както следва:

1 февруари 2006 г. — Виена — Президентска конференция на европейските адвокатури — Георги Гатев;

2 февруари 2006 г. — Виена — Заседание на ССВЕ — Петър Петров;

3 април 2006 г. — Букурещ — Президентски съвет на Съюза на балканските адвокатури — Ели Христова и Росен Томов;

4 май 2006 г. — Порто, Португалия — Общо събрание на ССВЕ — Петър Петров;

4 май 2006 г. — Лондон — Първа годишна конференция на лидерите на адвокатските колегии — Румен Гарчев, Биляна Гяурова;

5 май 2006 г. — Лондон — Първа годишна конференция на лидерите на адвокатските колегии — Божидар Кънчев;

5 май 2006 г. — Кьолн — Ден на немската адвокатура — Траян Марковски, Ели Христова и Росен Томов;

6 май 2006 г. — Охрид — 51-годишнина на македонската адвокатура — Румяна Лечева, Ангел Ангелов и Драгомир Димов;

7 юни 2006 г. — Истанбул — Заседание на постоянния комитет на ССВЕ — Румен Гарчев и Петър Петров;

8 септември 2006 г. — Лондон — Откриване на съдебната година в Лондон — Траян Марковски, Ели Христова и Росен Томов;

9 октомври 2006 г. — Загреб — Пето заседание на Регионалния съвет на адвокатските колегии в Югоизточна Европа — Божидар Кънчев;

10 октомври 2006 г. — Брюксел — Заседание на ССВЕ — Траян Марковски, Румен Гарчев и Петър Петров;

11 ноември 2006 г. — Салвадор, Бразилия — 50-и Конгрес на Международния адвокатски съюз (UIA) — Румен Гарчев и Петър Петров;

12 ноември 2006 г. — Брюксел — 105-а Пленарна сесия на ССВЕ — Петър Петров;

13 ноември 2006 г. — Париж — Откриване на съдебната година на Парижката адвокатска колегия — Даниела Методиева и Божидар Кънчев.

ДРУГА ПРЕДСТАВИТЕЛНА ДЕЙНОСТ НА ВАС

1. 27—28.02.2006 г. и 1.03.2006 г. — „Реформата на гражданското производство и проект за нов ГПК“ — хотел „Радисън“ — София.

2. 3.03.2006 г. — Церемония по случай Националния празник на България.

3. 21.03.2006 г. — резиденция „Бояна“, дом 2 — Осми обществено-политически форум за противодействие на корупцията.

4. 22.03.2006 г. — София — НИП — дискусия за обсъждане проекта на Наредба за атестиране на съдии, прокурори и следователи.

5. 27.03.2006 г. — София — хотел „Хилтън“ — официално откриване на Дните на медиацията.

6. 28.03.2006 г. — София — НИП — Представяне на сборник с учебни материали по право на Европейския съюз (на компактдиск).

7. 6.04.2006 г. — София — БТПП — Кръгла маса на тема: „Ролята на адвоката в медиацията“.

8. 7.04.2006 г. — София — Софийски военно-апелативен съд — общо събрание — ВАС поднася приветствие.

9. 11.04.2006 г. — София — ул. „В. Търново“ — резиденция на посланика на САЩ г-н Джон Байерли — прием.

10. 14.04.2006 г. — София — СЮБ — Ден на Конституцията и юриста.

11. 18 — 20.04.2006 г. — София — хотел „Родина“ — Национална конференция „Практическо приложение на новия НПК“.

12. 20.04.2006 г. — София — Международна конференция на тема „Съдебната власт — независима и отговорна. Индикатори за оценка на съдебната система“.

13. 28.04.2006 г. — София — грандхотел „София“ — Конференция „Съдебната реформа и извънсъдебните механизми за решаване на спорове“.

14. 4.05.2006 г. — София — ВАС — среща с вицепрезидента на германската адвокатура Норберт Устенбергер.

15. 15—17.05.2006 г. — НИМ — Семинар на тема „Основни принципи и механизми за осъществяване на дисциплинарната отговорност на магистратите“.

16. 07—9.06.2006 г. — София — Семинар на тема „Новата система за правна помощ в България — важна стъпка за подобряване на достъпа до правосъдие“ — в семинара вземат участие и представители на всички адвокатски колегии в България.

17. 7, 14, 21 и 28.06.2006 г. — Народно събрание — Консултативен съвет по законодателството — обсъждане на проекта за нов ГПК.

18. 18.06.2006 г. Комисия по правните въпроси на Народното събрание — обсъждане на проекта за нов НПК.

19. 23—24.06.2006 г. — резиденция „Бояна“ — Международна конференция на тема: „Националната и икономическата политика за противодействие на корупцията и организираната престъпност“.

20. 28.06.2006 г. — София — Централен военен клуб — Конференция за представяне на резултатите от Индекса на съдебната реформа в България — 2006 г.

21. 10.07.2006 г. — София — хотел „Радисън“ — работна среща по повод промени в търговската регистрация.

22. 11.07.2006 г. — София — хотел „Шератон“ — г-н Кауко Ямсен — посланик на Финландия — „Приоритетите на финландското председателство на Съвета на Европа“.

23. 13—14.07.2006 г. — София — хотел „Хилтън“ — Международна конференция по правната помощ.

24. 7.09.2006 г. — София — Централен военен клуб — официално представяне на Индекс на реформата в адвокатската професия в България за 2006 г.

25. 28.09.2006 г. — София — хотел „Шератон“, Фондация „Конрад Аденауер“ — дискусия на тема: „Готовност на България за членство в ЕС според мониторинговия доклад на ЕК от 26.09.2006 г.“.

26. 9.10.2006 г. — София — НИП — „Новият правен статут на магистратите в Република България — постижения и предизвикателства“.

27. 12.10.2006 г. — София — НИП — Укрепване на съдебната система.

28. 9.11.2006 г. — София — Комисия за защита на конкуренцията — 15 години от създаване на КЗК.

29. 17—18.11.2006 г. — София — НДК — Първа национална конференция на магистратите в България.

30. 1.12.2006 г. — София — хотел „Шератон“ — Тържествено честване на 10 години от възстановяване на Върховния административен съд.

31. 13.12.2006 г. — прием в Американското посолство.

32. 27.12.2006 г. — среща с омбудсмана на Република България по повод искането ни за сезиране на КС за ДДС.

33. 8.01.2007 г. — среща с омбудсмана на Република България за съгласуване на окончателния вариант на искането ни до Конституционния съд.

34. 9.01.2007 г. — Пресконференция по повод сезирането на Конституционния съд и образуването на к. д. № 1/2007 г. за обявяване на противоконституционност на чл. 3 ЗДДС.

ИНДЕКС НА РЕФОРМАТА НА АДВОКАТСКАТА ПРОФЕСИЯ В БЪЛГАРИЯ

На 7.09.2006 г. в гр. София, в Централния военен клуб, бе представен Индекс на реформата в адвокатската професия в България, изработен от АВА СЕЕЛ, който е втори по реда си след изработения и представен на 24.02.2005 г. в гр. София, хотел „Шератон“, първи Индекс на реформата в българската адвокатура.

Индексът се базира на 24 фактора, произхождащи от международно признати стандарти на организации като Съвета на Европа и ООН. В рамките на Индекса се разглеждат редица въпроси като професионалните свободи и гаранции на адвокатите, юридическото образование, подготовка за упражняване на професията и изисквания за вписване, условия и стандарти за работа, професионална етика и дисциплинарни производства.

Съпоставката между Индекс — 2005 и Индекс — 2006 отразява сериозен обективен напредък в реформата на българската адвокатура, като особено положително са оценени активната роля на Висшия адвокатски съвет за защита интересите на адвокатската професия, приемането на Етичния кодекс на адвокатите и изграждането на европейски стандарти за поведението на практикуващите адвокати, въвеждането на изпит за прием в адвокатурата, както и създаването на Център за обучение на адвокатите.

Горните изводи потвърждават верния път, по който се развива българската адвокатура, и са основа за възловите задачи, които трябва да решаваме в бъдеще.

И накрая, уважаеми колеги,

Отчетените факти свидетелстват за една трудна и твърде напрегната година — година на борба за отстояване интересите на професията, година на огромна по обема си свършена работа.

Доколко свършеното е положително или не, оценка ще даде днешният върховен форум на професията ни и каквато и да бъде тя, ние ще я приемем смирено.

Мога да ви уверя, че работихме добросъвестно и ще работим така до края на оставащия мандат на съвета, точно една година.

Какво предстои?

Пред нас е генералната битка за ДДС, пред нас е новата реалност ЕС, пред нас е конкуренцията със западните колеги, включително на наша земя, пред нас са опитите за обезличаване на професията и свеждането ѝ до обслужващ придатък на капиталовите субекти.

Но пред нас са и предизвикателствата за адаптиране към новите условия, за отстояване и издигане престижа на адвокатурата за превръщането ѝ в сърце на гражданското общество, за защита на духовното пред материалното.

Ние вярваме, че пред адвокатурата се откриват нови хоризонти и ако бъдем единни, институцията ни ще се извиси до незаобиколим фактор в обществения живот и истински гарант на гражданското общество и демокрацията в България.

Благодаря за вниманието.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

на главния секретар на Висшия адвокатски съвет за финансовата 2006 г., обхващаща периода 01.01.2006 г. — 31.12.2006 г.

Уважаеми колеги,

На основание чл. 113, т. 1 вр. чл. 123, ал. 1 от Закона за адвокатурата предлагам на вниманието ви настоящия финансов отчет за дейността на Висшия адвокатски съвет през финансовата 2006 г.

Настоящият финансов отчет представлява неразделна част от общия отчет на Висшия адвокатски съвет, който бе предложен на вниманието ви преди малко от председателя на Висшия адвокатски съвет.

Бюджетът на Висшия адвокатски съвет за отчетния период е одобрен и приет с решение № 482 на Съвета от заседанието му на 20.01.2006 г.

1. По приходната част на бюджета

За целия отчетен период общият размер на приходите, заложен в бюджета на Висшия адвокатски съвет, възлиза на 1 904 450 лв., разпределени, както следва:

1. Членски внос общо — 1 693 900 лв.,
в т.ч. за 2005 г. — 336 700 лв.,
за 2006 г. — 1 357 200 лв.
2. Встъпителни вноски — 120 000 лв.
3. Лихви по депозити — 50 000 лв.
4. Наеми — 540 лв.
5. Други приходи — 40 010 лв.
(погасяване на безлихвени заеми, такса за проведен изпит и др.)

Изпълнението в приходната част на така утвърдения бюджет възлиза на 1 593 675 лв., или е налице изпълнение на бюджета в проценти — 83,68%.

По пера изпълнението е, както следва:

1. Членски внос общо — 1 270 710 лв., или 75,02%
за 2005 г. — 203 082 лв. — 60,31% и
за 2006 г. — 1 067 628 лв. — 78,66%
- ✓ Встъпителни вноски — 197 800 лв., или 164,83%
- ✓ Лихви — 63 763 лв., или 127,53%
- ✓ Наеми — 528 лв., или 97,78%
- ✓ Други приходи общо — 60 874 лв., или 152,5%
погасени по безлихвени заеми — 37 760 лв.,

такса проведен изпит — 22 787 лв., и
разноски по дисциплинарни дела — 327 лв.

II. По разходната част на бюджета

Общият размер на разходите, заложен в бюджета, възлиза на 1 888 000 лв., като по пера тяхното разпределение и усвояване е, както следва:

1. Заплати щатен персонал — заложен 135 000 лв., от тях разходвани 119 194 лв., или изпълнение — 88,29%.

2. Социални и здравни осигуровки, фонд „Безработица“ — заложен 45 000 лв., разходвани 25 346 лв., изпълнение от 56,32%.

3. Социални разходи (карти за градски транспорт, болнични обезщетения, режийни разходи) — заложен 8000 лв., разходвани 5537 лв., изпълнение 69,21%.

4. Граждански договори — заложен 45 000 лв., от тях разходвани 32 804 лв., или изпълнение — 72,90%.

5. Помощи за адвокати и дарения, общо — заложен 150 000 лв., от тях — разходвани 149 820 лв., или изпълнение — 99,88%;

помощи на адвокати и дарения — 79 820 лв.; и
безлихвени заеми — 70 000 лв.

6. Участие в заседания (командировки в страната) — заложен 40 000 лв., от тях разходвани 29 861 лв., или изпълнение — 74,65%.

7. Международни връзки общо — заложен 150 000 лв., от тях разходвани 97 603 лв., или изпълнение — 65,07%;

командировки в чужбина и участие в семинари — 83 324 лв.; и
членски внос за международни организации — 14 279 лв.

8. Наеми, паркинг, СОТ и др. — заложен 35 000 лв., от тях разходвани 21 002 лв., или изпълнение — 60,01%.

9. Семинари, квалификация, обучение — заложен 120 000 лв., разходвани 61 317 лв., или изпълнение — 51,10%.

10. Издръжка на Фондация „Център за обучение на адвокати Кръстю Цончев“ — заложен 500 000 лева, усвоени — 100%.

11. Поддръжка на адвокатски регистри — заложен 140 000 лв., разходвани 128 454 лв. — 91,75%.

12. Издание „Адвокатски преглед“ — заложен 70 000 лв., разходвани 47 089 лв., или изпълнение — 67,27%.

13. Библиотека, библиотечен фонд и абонаменти — заложен 15 000 лв., разходвани 10 151 лв., или изпълнение — 67,67%.

14. Заседателни възнаграждения на членовете на Висшия адвокатски съвет — заложен 15 000 лв., от тях изразходвани 8100 лв., или изпълнение — 54,00%.

15. Представителни — заложен 15 000 лв., изразходвани 10 734 лв., или изпълнение — 71,56%.

16. Издръжка на Висшия адвокатски съвет — ел. енергия, топлоенергия, вода, телефони, пощенски, застраховки, данъци и такси, канцеларски материали, консумативи, под-

дръжка, текущ ремонт, общи събрания и други — заложен 360 000 лв., разходвани 213 419 лв., или изпълнение — 59,28%.

17. Разходи за ДМА — заложен 45 000 лв., разходвани 13 363 лв., изпълнение — 29,70%,

или

от всичко заложените в бюджета разходи в размер на 1 888 000 лв. направените такива в действителност са в размер на 1 473 794 лв., или изпълнение в разходната част на бюджета — 78,06%.

Заложеният в бюджета резерв за натрупване (положителен финансов резултат) е 16 450 лв., като в действителност такъв е реализиран в размер на 119 881 лв. — преизпълнение със 103 431 лв., което е резултат от реализирани икономии през отчетния период.

Забележка: Приложената към този финансов отчет таблица по отделните пера на бюджет 2006 г., тяхното изпълнение и разходване — подписана от главния секретар и главния счетоводител на Висшия адвокатски съвет, съставлява неразделна част от настоящия отчет.

III. Финансова наличност към 31.12.2006 г. по сметките на Висшия адвокатски съвет

1. Разплащателна сметка в „Булбанк“ — 617 315,12 лв.
2. Депозитна сметка за 1 месец в „Булбанк“ — 60 258,11 лв.
3. Депозитна сметка за 3 месеца в „Булбанк“ — 320 498,24 лв.
4. Депозитна сметка за 3 месеца в Банка ДСК — 11 755,71 лв.
5. Депозитна сметка за 3 месеца в БАКБ — 16 136,29 лв.
6. Депозитна сметка в „Райфайзенбанк“ за 3 месеца — 418 575,10 лв.
7. Депозитна сметка за 6 месеца в „Инвестбанк“ — 475 911,29 лв.
8. Депозитна сметка за 1 месец в евро в „Булбанк“ — 12 556,79 евро.
9. Депозитна сметка за 1 месец в щ.д. в „Булбанк“ — 126 828,00 щ.д.
10. Депозитна сметка за 6 месеца в щ.д. в „Булбанк“ — 210 824,02 щ.д.

През отчетния период от депозитите по левови и валутни сметки на Висшия адвокатски съвет не са теглени суми и не са извършвани плащания от тях.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

**за изпълнение на бюджет 2006 г.,
приет с решение № 482 на ВАС от 20.01.2006 г.**

в лева

	ПРИХОДО-РАЗХОДНИ ПЕРА	Бюджет 2006 г.	Отчет 2006 г.	Относителен дял в %
I.	ПРИХОДИ			
1	Членски внос общо	1 693 900	1 270 710	75,02%
	в т.ч. — за 2005 г.	336 700	203 082	60,32%
	— за 2006 г.	1 357 200	1 067 628	78,66%
2	Встъпителни вноски	120 000	197 800	164,83%
3	Лихви по банкови сметки	50 000	63 763	127,53%
4	Наеми	540	528	97,78%
5	Други приходи	40 010	60 874	152,15%
	— погашение по безлихвени заеми		37 760	
	— такса за проведен изпит		22 787	
	— разноски по дисциплинарни дела		327	
	ВСИЧКО ПРИХОДИ:	1 904 450	1 593 675	83,68%
II.	РАЗХОДИ:			
1	Заплати щатен персонал	135 000	119 194	88,29%
2	Социални, здравни осигуровки	45 000	25 346	56,32%
3	Социални разходи (карти гр. трансп., режимни, болнични)	8000	5537	69,21%
4	Граждански договори	45 000	32 804	72,90%
5	Помощи:	150 000	149 820	99,88%
	— на адвокати и дарения		79 820	
	— безлихвени заеми		70 000	
6	Участие в заседания на ВАС (командировки в страната)	40 000	29 861	74,65%
7	Международна дейност:	150 000	97 603	65,07%
	командировки в чужбина, участие в семинари		83 324	
	чл. внос международни организации (ССВЕ и други организации)		14 279	

8	Наеми, паркинг, СОТ и др.	35 000	21 002	60,01%
9	Семинари квалификация и обучение	120 000	61 317	51,10%
10	Фондация „ЦОА-Кръсто Цончев“	500 000	500 000	100,00%
11	Поддръжка адвокатски регистри	140 000	128 454	91,75%
12	Издание „Адвокатски преглед“	70 000	47 089	67,27%
13	Библиотека — библиотечен фонд и абонаменти	15 000	10 151	67,67%
14	Заседателни възнаграждения — членове на ВАС	15 000	8 100	54,00%
15	Представителни	15 000	10 734	71,56%
16	Издръжка на Висш адвокатски съвет	360 000	213 419	59,28%
	— ел. енергия, топлоенергия и вода	30 000	7591	25,30%
	— БТК — телефони и пощенски	25 000	20 344	81,38%
	— застраховки, данъци и такси	15 000	9574	63,83%
	— канцеларски материали, консум., поддръжка, текущ ремонт, трансп. разходи, общи събрания и др.	290 000	175 910	60,66%
17	Разходи за ДМА	45 000	13 363	29,70%
	ВСИЧКО РАЗХОДИ:	1 888 000	1 473 794	78,06%
18	Резерв за натрупване	16 450	119 881	
	ОБЩО:	1 904 450	1 593 675	83,68%

Гл. счетоводител: (подпис)
Св. Атанасова

Гл. секретар: (подпис)
Р. Гарчев

ДОКЛАД

на Висшия контролен съвет на адвокатурата в България за 2006 г.

Уважаеми колеги,

Във връзка с упражняване правомощията си по чл. 127 ЗА Висшият контролен съвет предлага на вашето внимание следните констатации за 2005 г.:

Бюджетът на Висшия адвокатски съвет за отчетния период, който обхваща периода 01.01.2006 г. — 31.12.2006 г., бе утвърден и приет с решение на съвета за заседанието му на 20.01.2006 г. с Протокол № 482. Така приетият бюджет на ВАС е предвидил:

- ✓ приходи в размер на 1 904 450 лв.
- ✓ разходи в размер на 1 888 000 лв.
- ✓ резерв за натрупване — 16 450 лв.

Резултатите от упражняването на утвърдения бюджет за 2006 г. са:

- ✓ приходи общо в размер на 1 593 675 лв. — 83,68%
- ✓ разходи в размер на 1 473 794 лв. — 78,06%
- ✓ резерв за натрупване — 119 881 лв.

Счетоводно-отчетната документация е водена прецизно от главния счетоводител при Висшия адвокатски съвет — г-жа Светлана Атанасова, през отчетния период — 2006 г., съобразно изискванията на Закона за счетоводството. Непълноти и поправки в счетоводните записвания не се констатираха. Всички разходи са извършени съобразно взетите решения от Висшия адвокатски съвет, които без изключение са вписвани в протоколите от заседанията на Висшия адвокатски съвет, които, както и счетоводните операции, са подписвани от съответните длъжностни и материалноотговорни лица.

Всички счетоводни записвания са правени своевременно, като неотразени счетоводни операции не бяха констатирани.

От самото начало на мандата Висшият адвокатски съвет взе решение съгласно чл. 120, ал. 3 ЗА, с което даде възможност на представителя на Висшия контролен съвет — адв. Петър Зафиров, да присъства на всички редовни и извънредни заседания на съвета, при което същият имаше непосредствени впечатления от цялостната финансова дейност на Висшия адвокатски съвет и начина на вземане на решения за извършени разходи по отделните пера на бюджета. Също така през отчетния период представителят на ВКС е правил периодични проверки на финансовата дейност на главния счетоводител. Данни за констатирани нарушения и пропуски в тази насока няма.

ДОСЕЖНО КОНТРОЛА НА ДЕЙНОСТТА НА ВИСШИЯ КОНТРОЛЕН СЪВЕТ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА НА КОНТРОЛНИТЕ СЪВЕТИ НА АДВОКАТСКИТЕ КОЛЕГИИ

Съгласно чл. 127 ЗА Висшият контролен съвет е задължен да упражнява контрол върху дейността на КС на адвокатските колегии във връзка с правата и задълженията им, произхождащи от разпоредбите на чл. 127, т. 1 ЗА.

В тази връзка беше изискано писменото съдействие от страна на контролните съвети към отделните адвокатски колегии с оглед да се съберат необходимите данни досежно това дали през изминалата отчетна 2006 г. е бил надлежно уведомяван председателят на КС за редовните и извънредните заседания на АС и присъствали ли са техни представители на тези заседания. На поисканото от нас съдействие се отзоваха в по-голямата си част контролните съвети на АК от страната. В резултат на това бе констатирано, че повечето от контролните съвети са били уведомявани своевременно за провеждането на редовни и извънредни заседания на САК, като тук искам да изброя само някои от тях, като контролните съвети при адвокатските колегии на гр. София, Бургас, Варна, Русе, Кюстендил, Ямбол, Силистра, Видин, Габрово, Хасково, Ловеч, Плевен, Търговище, Монтана, Пловдив, Шумен, Перник, Смолян, Благоевград, В. Търново, Разград, Пазарджик и др. Според получената информация от адвокатските колегии от страната можем да направим следните обобщени изводи:

В САК — гр. Благоевград, от КС са присъствали само на едно заседание за подготовка на общото им събрание, на други заседания не са присъствали, тъй като не са били канени. В САК — гр. София, са били провеждани заседания на КС в края на седмицата, в която е било проведено заседанието на ССАК. Представител на КС е присъствал на почти всички заседания на ССАК. В САК — гр. Пловдив, на почти всички заседания е присъствал председателят на КС, а в случай на отсъствие са му предоставяни преписи от протоколите с взетите решения и мотиви. В САК — гр. Русе, на заседанията на колегията е присъствал председателят на КС, поради което няма принцитни решения, които да са били обжалвани пред ВАС, тъй като той е вземал становище по взетите решения. В САК — гр. Шумен, представители на КС са присъствали само на някои от заседанията по тяхна преценка. В АК — гр. Монтана, винаги лично е присъствал председателят на КС, като освен това той е извършвал и почти ежедневен контрол в канцеларията на колегията. В САК — гр. Смолян, председателят на КС е присъствал на едно заседание, други членове не са присъствали на събрания на колегията.

Беше установено, че председателите на КС към адвокатските колегии са били надлежно уведомявани за провеждането на редовните и извънредните заседания на колегиите. Получихме информация от АС — гр. Разград, че е бил обновен КС на годишното събрание на колегията, като предишният председател — адв. Марин Григоров, се е пенсионирал.

Също така бяхме информирани, че през изминалата година не са били изготвени и изпращани до Висшия адвокатски съвет поради липса на установени нарушения или пропуски.

В резултат на извършената проверка и обобщаване на събраните от нея данни бихме могли да заявим, че резултатите са изключително положителни.

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за дейността на Висшия дисциплинарен съд за периода 02.2006 г. — 02.2007 г.

Уважаеми колеги,

През отчетния период във Висшия дисциплинарен съд бяха образувани 51 дисциплинарни дела по жалби срещу решения на дисциплинарните съдилища при адвокатските колегии в страната, както следва:

- 25 броя срещу решения на Дисциплинарния съд при АК в град София;
- 14 броя срещу решения на Дисциплинарния съд при АК в град Пловдив;
- 3 броя срещу решения на Дисциплинарния съд при АК в град Варна;
- 2 броя срещу решения на Дисциплинарния съд при АК в град Плевен и
- по 1 брой срещу решения на Дисциплинарния съд при АК в градовете Бургас, Стара Загора, Перник, Хасково, Плевен, Русе и Благоевград.

Решения са взети по 50 дела, а по 1 дело производството е висящо.

От делата, по които са взети решения, 29 броя са с наказание лишаване от право да бъде упражнявана адвокатска професия за различен срок. Тези решения са изпратени на председателя на Висшия адвокатски съвет за изпълнение на процедурата по обнародването им в „Държавен вестник“, откогато започва и изтърпяването на наказанието.

Продължава да бъде спорен въпросът дали наказанията от по 1, 2, 3 или 4 месеца лишаване от право да бъде упражнявана адвокатска професия изпълняват целите си и доколко наказаният адвокат престава реално да упражнява професията си, освен че няма право на процесуално представителство.

Голяма част от делата продължават да са поради неплащане на вноски към адвокатските колегии.

Един вече немалък дял обаче са и делата, които са образувани поради нарушаване на нормите на Етичния кодекс на адвоката.

През изминалата година Висшият дисциплинарен съд по 50 от делата е действал като втора инстанция. С оглед разпоредбите на Закона за адвокатурата в тези случаи съдът заседава в петчленен състав, което значително затруднява работата му.

За първи път през отчетния период Висшият дисциплинарен съд заседава и като първа инстанция в седемчленен състав.

За първи път бяха разглеждани от Висшия дисциплинарен съд и подадени молби по чл. 135 от ЗА за реабилитация — 2 бр. Те бяха оставени без разглеждане поради липса на предпоставките, предвидени в Закона за адвокатурата.

Наред с изложената по-горе статистика за образувани и разгледани дисциплинарни производства, през изминалия период Висшият дисциплинарен съд осъществи и следните дейности:

1) участие на председателя на ВДС в проведеното през месец май Национално съвещание;

2) участие на членове на съда в организираните от Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“ три броя кръгли маси във Велико Търново, Варна и Велинград на тема „Етичен кодекс на адвоката“. На тях с участието на членове на адвокатските съвети и на дисциплинарните съдилища бяха разгледани основните принципи и правила на Етичния кодекс на адвоката и решавани казуси.

Целта на тези кръгли маси бе да се направи връзка между новата нормативна уредба и практическото ѝ приложение при осъществяване на дисциплинарното производство и нарушението на нормите на Етичния кодекс като едно от основанията за търсене на дисциплинарна отговорност.

РЕШЕНИЯ НА ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА АДВОКАТИТЕ ОТ СТРАНАТА

Общото събрание, проведено в зала „Средец“ — хотел „Шератон“ София, на 24.II.2007 г., в съответствие с разпоредбите на Закона за адвокатура и решение № 627/20.X.2006 г. на Висшия адвокатски съвет, прие следните решения:

Решение № 5

Общото събрание на адвокатите от страната изразява остър протест срещу противоконституционния характер на нормата на чл. 3 от Закона за данък върху добавената стойност и противоречието ѝ с разпоредбите и директивите на Европейския съюз.

Възлага на Висшия адвокатски съвет да внесе становище в Конституционния съд по конституционно дело №1 от 2007 г. относно противоконституционността на нормата на чл. 3 от Закона за данък върху добавената стойност, обвързваща адвокатите със заплащането на данъка, като изцяло подкрепя развитите в доклада на Висшия адвокатски съвет съображения.

Решение № 6

Възлага на Висшия адвокатски съвет да продължи действията по промяна в Закона за облагане доходите на физическите лица за определяне по-висок размер на нормативно признатите разходи за адвокатска дейност.

Решение № 7

Висшият адвокатски съвет да продължи действията за промени на Правилника за съдебната администрация, които да осигуряват удобен достъп на адвокатите за запознаване с делата в съответствие с чл. 31 от Закона за адвокатура.

Решение № 8

Подкрепя декларацията на Съюза на съдиите за намиране и отдаване от страна на държавата на сгради за новите административни съдилища.

ВЪВ ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

РЕШЕНИЯ НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

На заседанието си на 19 януари 2007 г. Висшият адвокатски съвет с 10 гласа „за“ единодушно прие

Решение № 697

На общите събрания на 27 януари 2007 г. българската адвокатура да изяви своя глас в декларация, с която:

- първо, да изкажат остър протест и несъгласие с приетия чл. 3 ЗДДС, с който се облага правото на защита на българските граждани (процесуално представителство);
- второ, да подкрепят искането на омбудсмана до Конституционния съд;
- трето, да бъдат поканени медиите на тези събрания, да се даде широка гласност;
- четвърто, да се проведе широка разяснителна дейност с всеки български гражданин, до когото адвокатите имат достъп, за това, че става дума за защита на правата на хората, а не на интереси на адвокатурата.

На заседанието си на 23. II. 2007 г. Висшият адвокатски съвет с 12 гласа „за“ единодушно прие

Решение № 722

Отпуска безлихвен заем на адвокатските колегии в София, в Пловдив и във Варна — по 50 000 лв., и на адвокатската колегия в Ловеч — 20 000 лв., във връзка с потребностите им за закупуване на офиси на адвокатските колегии. Парите ще бъдат получени след подписване на договор.

ПРАВНА КНИЖНИНА

НОВИ КНИГИ, ПОСТЪПИЛИ В БИБЛИОТЕКАТА НА ВАС

- ✓ Declaration of Natural Human Rights. Belgrad: Kopaonik School, 2003.
- ✓ Djoric, A. Le Contrat de Transport International Terrestre des Marchandises. Beograd: Institut za Uparedno pravo, 2005.
- ✓ Final Document: General Statements, Introductory Addresses, Messages. Belgrad: Kopaonik School, 2005.
- ✓ Le Nouvelle Legislation Commerciale en Serbie et Montenegro: Rapports du Colloque de Lausanne. New Commercial Legislation in Serbia and Montenegro: Reports following the Round Table in Lausanne, November 12, 2003. Belgrade: Institute of Comparative Law, 2004.
- ✓ Perovic, S. Besede sa Kopaonika. Belgrad: Kopaonicka skola, 2006.
- ✓ Владимиров, И. и др. Международно търговско право. С.: Вебер-ВБ, 1992.
- ✓ Галузо, В. Н. Организация и порядок уголовного судопроизводства. М.: Юридическая литература, 1998.
- ✓ Ганев, В. Курс по обща теория на правото. Увод: „Методология на правото“. С.: АИ „Марин Дринов“, 1995.
- ✓ Годишник на счетоводителя: Нормативната уредба за 2006 г. (Библиотека „Български счетоводител“, С.: ОРКП „Мисъл“, 2007.
- ✓ Данъчно облагане и счетоводно приключване 2006 г. С.: Труд и право, 2006.
- ✓ Запрянов, А. Собственост и благоустройство. Пловдив: Блаком, б. г.
- ✓ Калайджиев, А. Оздравяване на предприятието. С.: Труд и право, 2006.
- ✓ Каменова, Цв. Международноправна закрила на инвестициите. С.: Просвета, 1992.
- ✓ Касабов, Т. Кръгът на Анархазис: За съда, съдиите и наказателноправната ни система. С.: Изток-Запад, 2006.
- ✓ Кучев, С., Ю. Кучев. Учебно помагало по данъчно право. Плевен: ЕА-ЕООД, 1997.
- ✓ Лазаров, К. и др. Коментар на Административнопроцесуалния кодекс. С.: ЦОА „Кр. Цончев“, 2007.
- ✓ Неновски, Нено и др. Философия, социология, обща теория (Избираеми правни дисциплини: книга първа). С.: Сиела, 1998.
- ✓ Новото данъчно законодателство през 2007 година: Нормативен текст на основните данъчни закони. С.: Труд и право, 2007.
- ✓ Петров, М. Данъчен процесуален кодекс: Пълен коментар, азбучен показалец, приложения. С.: Сиела, 1999.

- ✓ *Петров, М.* Закон за облагане доходите на физическите лица: Пълен коментар, азбучен показалец, писма на данъчната администрация, съдебна практика. С.: Сиела, 2000.
- ✓ *Петрова, А.* Убийте котката на Георги Марков. С.: Арете-Фол, б. г.
- ✓ Пловдивска адвокатска колегия: Справочник 2006. Пловдив: ИК „Жанет 45“, 2006.
- ✓ *Раз, Дж.* Понятието за правна система. 2 изд. С.: 41Т, 2005.
- ✓ *Сираков, Я.* Морско право. С.: Наука и изкуство, 1968.
- ✓ *Сокеров, Л. и др.* Териториално устройствено планиране и селищно изграждане. С.: Техника, 1981.
- ✓ *Станков, Б.* Психология на престъплението. С.: Албатрос, 2006.
- ✓ *Стефанов, Г.* Търговско право: Отделни видове търговци. Отделни видове търговски сделки. Търговска несъстоятелност. В. Търново: Абагар, 2005.
- ✓ *Фердов, С.* Контрол на тъпата: Стратегия и тактика. С.: ВИ, 2006.
- ✓ *Христофоров, В.* Гражданско и търговско право на капиталистическите държави. С.: Наука и изкуство, 1991.
- ✓ *Цанков, В.* Бежанско право. Варна: Черноризец Храбър, 2006.
- ✓ Юбилеен сборник на департамент „Право“, Нов български университет. С.: НБУ, 2006.

В ПРАВНИТЕ СПИСАНИЯ

Представяват интерес следните статии от последните книжки на юридическите списания:

— **Сп. „Собственост и право“ — месечен дайджест — бр. 1/2007 г.:** „Обхваща ли учредената върху земята ипотека построената върху нея сграда“ — С. Ставру; „Упълномощаване и оттегляне на пълномощно“ — И. Цицелков; „Решение № 1302 от 28 ноември 2006 г. по гражд. д. № 1863/2005 г., IV г. о. на ВКС“; „Решение № 734 от 12 юни 2006 г. по гражд. д. № 1526/2005 г., IV г. о. на ВКС“; „Въпроси на отчуждаването по Закона за подземните богатства“ — Л. Василев; „Предстоящи промени в Закона за собствеността и ползването на земеделските земи“ — С. Куртева, Ю. Стойкова; „Решение № 1108 от 27 септември 2006 г. по гражд. д. № 1782/2005 г., IV г. о. на ВКС“; „Наследяване на възстановени земеделски земи от осиновен“ — А. Георгиев; „Как се отказва наследство“ — К. Добрев; „Решение № 115 от 1 март 2006 г. по гражд. д. № 696/2005 г., I г. о. на ВКС“; „Решение № 748 от 10 януари 2006 г. по гражд. д. № 408/2005 г., I г. о. на ВКС“; „В каква форма следва да бъде сключен договорът, с който еднолично държавно търговско дружество продава свой недвижим имот“ — М. Павлова; „Крайната необходимост в ползването на Закона за устройство на територията“ — М. Петров; „Установяване на нарушенията, налагане на наказанията, обжалване по ЗАПСР“ — М. Коджабашев; „Новата правна регламентация на промишления дизайн“ — М. Маркова.

— **бр. 2/2007 г. с приложение „Страните в исковия процес и тяхното положение при отклонения в развитието му“ — С. Димитрова:** „Възможна ли е продажба между физическото лице и едноличния търговец, регистриран от същото лице“ — А. Койчева; „И правото на строеж може да се ипотекира“ — К. Добрев; „Неотложен ремонт на общи части на сградата“ — И. Цицелков; „Решение № 1985 от 17 ноември 2005 г. на ВКС, IV г. о.“; „Решение № 690 от 31 май 2006 г. на ВКС, IV г. о.“; „Общинска собственост върху обекти по чл. 18, ал. 1 от Конституцията на Р България“ — С. Тодоров; „Какви са новите срокове, въведени с промените на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ)“ — Ю. Стойкова, С. Куртева; „Решение № 939 от 22 юни 2006 г. на ВКС, IV г. о.“; „Трансформацията (преобразуването) на личното имущество по Семейния кодекс“ — К. Каменов; „Доказване личния характер на имуществото, придобито през време на брака“ — А. Георгиев; „Вписване на наследниците в удостоверение“ — Б. Павлов; „Решение № 124 от 28 март 2006 г. на ВКС, I г. о.“; „Фактическият състав на преместването на нотариус в друг район на действие“ — К. Димитров; „Данъчната оценка вдигна нотариалните такси“ — М. Пангелова; „Обхват и съдържание на техническите паспорти на строежите съгласно Наредба № 5 (ДВ, бр. 7 от 2007 г.)“ — С. Ангелова; „Осемстепенна скала за оценка на жилищните сгради“ — Р. Райчева; „Гранични мерки срещу нарушения на интелектуалната собственост“ — Г. Саракинов; „Полезният модел — съдържание и упражняване на изключителното право“ — М. Коджабашев; „Решение № 9162 от 25 септември 2006 г. на ВКС, V г. о.“.

— **Сп. „Търговско и конкурентно право“ — месечен дайджест — бр. 1/2007 г.:** „Правно положение на търговците като обезпечители по договора за финансово обезпечение“ — В. Джилизов; „Нови такси за първоначална регистрация на търговски субекти“ — Т. Булакова; „Решение № 742 от 21.11.2006 г. на ВКС, ТК“; „Ролята на регистърния съд при вписване на преобразуване по реда на чл. 265 ТЗ“ — Г. Хорозов; „Какво е значението на искането за плащане на банковата гаранция?“ — А. Калайджиев; „Решение № 1003 от 20.11.2006 г. на ВКС, ТК“; „Решение № 902 от 16.11.2006 г. на ВКС, ТК“; „Решение по ВАД № 54 от 2005 г. на АС при БТПП, постановено на 17.04.2006 г.“; „Актове на КЗК в процедури по обжалване на обществени поръчки. Обжалване на актовете през ВАС“ — Е. Димова, Цв. Попова; „Свободните професии и правото на конкуренция“ — Р. Карлова; „Режим на индивидуално и групово освобождаване от забрана след присъединяването на България към ЕС“ — М. Милев; „Понятието за институционален инвеститор и практиката на Комисията за финансов надзор“ — М. Иванова; „Защитени наименования за произход/защитени географски указания“ — Е. Вълчева; „Опасности за потребителите при придобиване на частично право на ползване на недвижим имот“ — Л. Василев.

— **бр. 2/2007 г. с приложение „Гражданското дружество като договор“ — С. Ставру:** „Понятие за оздравителното производство“ — А. Калайджиев; „Решение № 991 от 29.11.2006 г. на ВКС, ТК“; „Въпроси на сключването на застрахователния договор“ — П. Голева; „Решение № 1168 от 18.01.2007 г. на ВКС, ТК“; „Решение по МАД № 30 от 2005 г., постановено на 16.10.2006 г.“; „Медиацията — алтернативен способ за разрешаване на спорове“ — З. Герасимова, С. Георгиев; „Решение по ВАД № 150 от 2005 г., постановено на 21.06.2006 г.“; „Динамична система за доставки“ — М. Кривачка; „Режим на индивидуално и групово освобождаване от забрана след присъединяването на България към ЕС“ — М. Милев; „Централизиран контрол върху концентрациите на стопанска дейност на ниво Европейски съюз“ — Х. Копаранов; „Правен режим на договора за ескроу сметка“ — В. Джилизов; „Прехвърляне на налични акции“ — В. Токушев; „Европейска политика на съфинансиране на промоционални програми за земеделски и хранителни продукти“ — М. Стефанова, Д. Кърчанова; „Необходими и задължителни мерки за защита на потребителите при наличие на опасни стоки на българския пазар“ — С. Иванова.

— **Сп. „Труд и право“ — месечен дайджест — бр. 1/2007 г. с приложение „Режимът на работа на български граждани в Европейския съюз след 1 януари 2007 г.“ — Л. Станкова:** „Неплатен отпуск и обезщетение за гледане на болно дете“ — М. Тодорова; „Съдът отменя немотивирани заповеди за уволнение“ — И. Сотиров; „Обезщетение при уволнение поради болест“; „Брутно трудово възнаграждение за определяне на обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ“ — Е. Банова; „При отмяна на акта за прекратяване на служебното правоотношение може да се претендира обезщетение за не повече от 10 месеца“ — Ч. Христов; „Въпроси и отговори от интернет страницата на Министерството на държавната администрация и административната реформа“; „Система за управление на човешките ресурси в предприятието — същност, съдържание, предназначение и ползи“ — Д. Каменов; „Новата Наредба за структурата и организацията на работната заплата“ — Н. Колева; „Заплащане на труда, положен в дните на офи-

циалните празници“ — С. Павлов; „Оценяване на риска — към управление на здравето и безопасността при работа“ — Г. Илиев; „Промените в Кодекса за социално осигуряване, в сила от 01.01.2007 година“ — Й. Христосков; „Писма от практиката на НОИ“; „Нов ред за изплащане на паричните обезщетения и помощите от държавното обществено осигуряване“ — А. Гонева; „Ред и процедура за издаване на европейска здравноосигурителна карта“ — П. Сотирова; „Въпроси и отговори по здравното осигуряване“.

— **бр. 2/2007 г. с приложение „Режим на работа в България на граждани на страните от Европейското икономическо пространство след 01.01.2007 г.“:** „България пред международния трудов ред“ — В. Мръчков; „Промените в режима на ползване на отпуск за бременност и раждане“ — С. Симеонова; „Обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ при прекъсване на трудовия стаж“ — Е. Банова; „Последните изменения в Закона за държавния служител“ — И. Ахмедова; „Кой осъществява контрола за спазване на Закона за държавния служител“ — Ч. Христов; „Подобряване на подбора на персонала и системата за кариерно развитие в държавната администрация“; „Писма от практиката на Министерството на държавната администрация и административната реформа“; „Ефективен мениджър ли сте?“ — Д. Каменов; „Удръжки върху социалните разходи за поевтиняване на храненето“ — Н. Колева; „Заплащане на положен извънреден труд“ — Д. Ламбринов; „Задължения на длъжностните лица за безопасно протичане на производствения процес“ — В. Цоневски; „Какво трябва да знаем при подаването на данни за осигуряването през 2007 година“ — Р. Станчева; „Промените в Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, в сила от 01.01.2007 г.“ — Л. Борисова; „Още за промените в реда за изплащане на паричните обезщетения и помощите от ДОО“ — Д. Асенова; „Националната програма за закрила на детето през 2007 година“ — Й. Петрова; „Съдебна практика. Съд на Европейските общности“; „Право на медицинска помощ на здравноосигурените български граждани при свободното им придвижване в ЕС“ — П. Сотирова; „Въпроси и отговори по здравното осигуряване“.

— **сп. „Финанси и право“ — месечен дайджест — бр. 1/2007 г. с приложение „Основни акценти в новия Закон за корпоративното подоходно облагане“** — А. Георгиева, Ц. Янкова; „Изменения и допълнения в Закона за счетоводството, в сила от 01.01.2007 г.“ — И. Златков; „Новата Европейска директива за законов одит на годишните и консолидираните финансови отчети“ — З. Петрова; „Нови моменти при облагането на т.нар. други доходи, изплащани от предприятията на местни физически лица“ — Л. Мермерска; „Последните промени в Закона за данък върху добавената стойност“ — Л. Ценова; „Доставки, облагаеми с нулева ставка на данъка върху добавената стойност“ — М. Туев; „Промените в Закона за местните данъци и такси, в сила от 01.01.2007 г.“ — А. Монова; „Нови моменти при извършването на ревизии“ — Г. Минкова; „Какво трябва да знаем, ако планираме пътуване на територията на Европейската общност след 01.07.2007 г.“ — Агенция „Митници“; „За пътя на лева към еврото“ — С. Трифонова.

— **бр. 2/2007 г.:** „Изисквания към съдържанието на годишните доклади за дейността на предприятията“ — И. Златков; „Новата Европейска директива за законов одит на годишните и консолидирани финансови отчети“ — З. Петрова; „Изготвяне на консолидирани финансови отчети“ — Б. Брезова; „Спекулативни облигации и привилегирани

акции“ — В. Борисова; „Признаване на приходи и разходи от последващи оценки на вземания съгласно новия ЗКПО“ — И. Симеонов; „Данъчно облагане на финансовите инструменти“ — Ц. Иванова; „Облагане с окончателен годишен (патентен) данък през 2007 г.“ — НАП; „Новата Наредба № Н-18 за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства“ — Б. Петрова; „Режим на освободени доставки и придобивания съгласно новия Закон за данък върху добавената стойност“ — М. Туев; „Промени в данъка върху недвижимите имоти и таксата за битови отпадъци“ — Г. Минкова; „Регистрационният режим по ДОПК и конкретизацията му в новия ЗДДС“ — М. Петров; „Промените в акцизното законодателство, наложени от присъединяването на България към ЕС“ — НАП; „Нови моменти в отчетността и контрола върху капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници“ — А. Атанасов.

— **Сп. „Данъчна практика. Счетоводство, финанси на фирмата“ — бр. 1/2007.**: „Документите с наименование „Протокол“ в новия ЗДДС“ — Л. Панева; „Ред и данъчно третиране по ДДС на доставките на стоки, оформени с временни митнически режими преди 31.12.2006 г.“ — Л. Панева; „Лизингови договори с опция“ — Л. Панева; „Уточнения, касаещи заварените доставки под режим „Активно усъвършенстване с отложено плащане“; „Осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване и задължителното здравно осигуряване за 2007 г.“ — И. Карановски, И. Карабашев; „Осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, допълнителното задължително пенсионно осигуряване и задължителното здравно осигуряване за 2007 г. по специфични разпоредби“ — И. Карановски, И. Карабашев; „Здравноосигурителни вноски през 2007 г. за лица, непосочени в предходните таблици“ — И. Карановски, И. Карабашев; „Изплащане на паричните обезщетения и помощи“ — И. Карабашев; „Промени в подаване на данни за регистъра на осигурените лица“ — А. Петкова; „Документиране на ДДС във връзка със счетоводното отчитане“ — Е. Рангелов; „Избор на подходящ погасителен план за кредит“ — Л. Панева; „Изисквания на ЕС към пазара на земеделски продукти в България“ — М. Гълъбов.

— **бр. 2/2007 г.:** „Отписване на преоценъчния резерв от ДАП към 1 януари 2007 г.“ — Е. Рангелов; „Разпоредби на ЗДДС и ППЗДДС, регламентиращи правата и задълженията по ДДС при външнотърговски сделки“ — М. Босолова; „Облагане с ДДС на доставките за изработка на изделия с материали на клиенти от държави-членки на ЕС“ — Л. Спасова; „Данъчно третиране на разходите за командировка и на социалните разходи през 2007 г.“ — М. Босолова; „Отразяване на вътреобщностна доставка на софтуер за целите на ЗДДС“ — Л. Панева; „Третиране по ЗДДС на вноса на услуга по чл. 21, ал. 2 от закона“ — М. Босолова; „Промените в осигурителните отношения“ — И. Карабашев; „Европейското дружество — кратка характеристика и счетоводни отчети“ — М. Гълъбов; „Подбрано от интернет страницата на НАП www.nap.bg“; „Предизвикателства пред българския бизнес след присъединяването ни към ЕС“ — Х. Гозес; „Стопанска конюнктура — трето тримесечие и деветмесечие на 2006 г.“ — Д. Фратев; „Размер и нормативни документи за определянето на минималната работна заплата за периода 1991—2007 г.“.

— **Сп. „Търговско право“ — бр. 1/2007 г.:** „Относно характера на иска на доверителя за предаване на вещите, придобити по изпълнителна сделка от комисионера“ — Т. Йосифова; „Правото на собственост върху земя на чужденци и чуждестранни юридически лица в Република България“ — К. Маринов; „Оставка от управление на търговско дружество“ — В. Брайков; „Приложимо право към представителната власт при доброволно представителство според Кодекса на международното частно право“ — В. Станчева-Манчева; „Сближаване на българското с европейското право относно схемата за екологично управление и одитиране“ — Г. Пенчев; „Един нов научен труд с практическо значение“ — С. Тасев; „Предпоставки за насърчаване на инвестициите в акции и дялове на търговски дружества (сравнителноправен анализ)“ — М. Шамали; „Каталог на публикуваните материали в списание „Търговско право“ (1996 — 2006 г.).

— **Сп. „Правна мисъл“ — бр. 1/2007 г.:** „Правоспособност, дееспособност, вмъкваемост“ — Я. Бояджиев; „Изпълнение на административните актове и съдебните решения“ — К. Лазаров; „Понятията „държавна служба“, „длъжност в държавната администрация“ и „задължения по служебното правоотношение“ в новото административно законодателство“ — М. Казанджиева; „Служещи вещи“ — С. Ставру; „Възмезден договор ли е договорът за доброволна делба“ — Д. Деков; „Гражданскопроцесуална природа на производството по признаване и допускане на изпълнението на чуждестранни съдебни решения“ — П. Бончовски; „Третият стълб на Европейския съюз“ — Г. Маринова; „Принципът за свободата в Космоса и Декларацията от Богота“ — И. Георгакаракос; „Анализ на новата съдебна и арбитражна практика по унищожаемостта на договорите, сключени поради грешка“ — А. Шопов; „Договорът за възлагане на обществена поръчка“ — С. Станчев; „20 години Българска асоциация по криминология“ — Е. Салкова; „Нов немско-български и българско-немски юридически речник излезе от печат в Германия“ — Х. Беров.

— **Сп. „Общество и право“ — бр. 1/2007 г.:** „Реформата в българското семейно право“ — Ц. Цанкова; „Обвинението трябва да поеме своята отговорност“ — Б. Велчев; „Решенията на Евросъда в Страсбург очертават основните изисквания към правосъдието у нас“ — З. Калайджиева; „Достъп до информацията — гражданският контрол върху управлението“ — А. Кашъмов; „Свобода на словото — деликатният баланс между информирането и манипулацията“ — П. Райков; „Правото на гражданите на ЕС да участват в избори за Европейски парламент“ — Ж. Попова; „Социалното осигуряване след присъединяването на България в Европейския съюз“ — М. Касърова; „Дактилоскопията и нейното значение за криминалистиката“ — Н. Саранов; „Библиотеката на СЮБ представя“.

— **бр. 2/2007 г.:** „Ролята на Конституционния съд за охрана на основните права се засилва“ — Д. Гочев; „ДДС върху дейността на адвокати, нотариуси и частни съдебни изпълнители погизва правата на всички български граждани“; „Създаваме административни съдилища по европейски стандарт“ — К. Пенчев; „Проектът за Административно-наказателен кодекс“ — К. Лазаров; „Облагането с ДДС след приемането ни в Европейския съюз“ — Цв. Табанджова; „Издаване и обжалване на постановление за възлагане на имуществено право от масата на несъстоятелността“ — С. Гроздев; „Определяне на наказанието. Анализ на съдебната практика: Тълкувателно решение № 1 от 10.05.2006 г. по

т.н.д. № 1/2006 г., ОСНК на ВКС“; „Конфликтът на интереси при служителите“ — Н. Кънева; „Подлежат ли на връчване частните жалби по отказите за издаване на изпълнителен лист и за налагането на обезпечителни мерки“; „Структурните фондове на Европейския съюз за периода 2007 — 2013 година“ — Н. Николова; „Академик Петко Стайнов — родоначалникът на модерното административно право“ — Д. Хрусанов; „Учредяването на местни административни съдилища“ — П. Стайнов.

— **Сп. „Административно правосъдие“ — бр. 4/2006 г.:** „Писмената декларация по чл. 43 АПК като средство за установяване права в административното производство“ — М. Спасов; „Понятието „заинтересовани правни субекти“ при индивидуалните и нормативните административни актове“ — В. Канатова-Бучкова; „Органи, установяващи публични финансови вземания“ — З. Славчев.

СЪДЕБНА ПРАКТИКА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД

ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ

Обжалвайки решението, представителят по чл. 50, ал. 2 ГПК упражнява процесуално право на ответника.

Представител, определен от органа по чл. 25, ал. 1 ЗПП, няма задължения да внася следващата се държавна такса при обжалване на решението, защото това задължение не тежи върху него.

Чл. 25, ал. 1 ЗПП

Чл. 50, ал. 2 ГПК

Определение № 32/16.01.2007 г. по ч. пр. търг. д. № 330/2006 г., ВКС, т. к., II о.

Докладчик съдията Кръстьо Яначков

С решение от 11.04.2006 г. по гр. д. № 11544/2004 г. С. районен съд, 59 състав, осъдил на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД К. П. от гр. В. да заплати на „К. Б. М.“ ЕАД, гр. С., сумата 274.89 лв. — незаплатена сума по посочен договор за предоставяне на мобилни услуги, текуща лихва върху посочената главница и разноски по делото.

На основание чл. 50, ал. 1 ГПК ответницата е призвана чрез публикация в неофициалния раздел на „Държавен вестник“. Въпреки публикацията ответницата не се явила в съда при разглеждане на делото и ѝ бил назначен представител — чл. 50, ал. 2 ГПК, а именно адвокат Н. Л. от САК, определена по предвидения в ЗПП ред. Съгласно чл. 16, ал. 5 ГПК лицата с неизвестно местожителство се представляват от лица, специално назначени от съда.

Не може да има спор, че се касае за законно представителство на дееспособен гражданин, който в продължение на един месец не може да бъде призван на постоянния му адрес, като представителна власт на адвокат и специална — само за делото.

Посоченият представител по чл. 50, ал. 2 ГПК обжалвал осъдителното първоинстанционно решение. Подадената въззивна жалба е била оставена без

движение поради невнесена държавна такса и до К. П., чрез адвокат Н. Л., е изпратено съобщение в 7-дневен срок от съобщението да внесе по сметка на въззивния С. градски съд държавна такса в размер на 7.50 лв. и да се представи вносен документ, като „при неизпълнение въззивната жалба ще бъде върната“. Последвала молба до първоинстанционния съд от адвокат Н. Л., съдържаща искане да бъде отменено разпореждането, „по силата на което следва да внесе държавна такса по въззивната жалба от името на ответницата“. Искането е било оставено без уважение на 23.05.2006 г. по съображения, че ответницата дължи държавна такса; тя не е освободена от заплащането ѝ. И по-нататък: „ЗПП предвижда предоставяне на правна помощ от адвокати и е неотносим към въпроса за заплащане на държавна такса“. Дадена е последна възможност на въззивната жалбоподателка да внесе определената държавна такса“. Адвокат Н. Л. отправя на 9.06.2006 г. нова молба до С. районен съд с искане да се отмени разпореждането, по силата на което „следва да бъде внесена държавна такса по въззивната жалба, подадена от името на ответницата“. По съображения, че не са изпълнени указанията за внасяне на държавна такса, първоинстанционният С. районен съд, чрез който е подадена въззивната жалба, постановил на 9.06.2006 г. връщането ѝ. Против връщането на въззивната жалба е била подадена частна жалба от адвокат Н. Л. — представител по чл. 50, ал. 2 ГПК на ответницата К. П., пред С. градски съд, който с определение № 1042/21.07.2006 г. по ч. гр. д. № 2341/2006 г. оставил частната жалба без уважение.

Срещу определението на С. градски съд е подадена частна жалба от адвокат Н. Л. — представител на ответницата К. П., с оплаквания, че е незаконосъобразно и с искане да се отмени и делото се изпрати на първоинстанционния съд за изпълнение на задълженията по чл. 201 ГПК.

Частната жалба е подадена в срока по чл. 214, ал. 1 ГПК. Съдът намира, че тя е основателна.

Няма спор, че назначението на представител по чл. 50, ал. 2 ГПК е условие, за да се извършат срещу ответницата с неизвестно местожителство или от нейно име процесуални действия.

Съобразявайки разпоредбите на чл. 16, ал. 5 и чл. 50, ал. 2 ГПК, първоинстанционният съд е назначил представител на ответницата и по този начин е била осигурена защита на интересите на страната, която е с неизвестно местожителство. Този представител, определен от органа по чл. 25, ал. 1 ЗПП, няма задължения да внася следващата се държавна такса при обжалване на решението, защото това задължение не тежи върху него. Обжалвайки решението, представителят по чл. 50, ал. 2 ГПК е упражнил процесуално право на ответницата. Процесуалният закон определя извършените процесуални действия без участието на назначен законен представител за невалидни. Представителната власт на адвокат Н. Л. произтича от акта за назначението ѝ. Този представител не може да бъде задължен да внесе следващата се държавна такса при обжалване. Държавната такса, разноските по събиране на доказателства, платено адвокатско възнаграждение са разноски, които страната прави по делото. Отговорността за разноски се дефинира като правото на една страна да плати направените разноски от страната, в чиято полза съдът е решил делото. В случая съдът е следвало да даде ход на въззивната жалба без реално внасяне на сумата 7.50 лв. и в зависимост от това дали въззивната жалба е основателна или не, въззивният съд ще присъди сумата в тежест на ищеца или в тежест на ответницата.

С оглед на горезизложеното следва да бъде отменено определение № 1042/21.07.2006 г. по ч. гр. д. № 2341/2006 г. на С. градски съд, IV г. о., и оставеното с него в сила определение от 9.06.2006 г. на С. районен съд за връщане на въззивната жалба, подадена от името на ответницата К. П., подадена от адвокат Н. Л. — представител по чл. 50, ал. 2 ГПК, а делото да се изпрати на С. районен съд за изпълнение на задълженията му по чл. 201 ГПК.

НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ

1. Определението, с което съдът отказва възстановяване на срока, е от категорията на съдебните актове, постановени в производства по администриране движението на наказателните дела. Те не възпрепятстват наказателното преследване, а само решават въпроса за процесуалната изправност на страната, подала съответна жалба или протест.

Изтичането на законовия двумесечен срок, даден от съда на прокурора да прекрати делото или да повдигне обвинение, преклудира възможността на прокурора да го направи впоследствие и оправомощава съда да финализира наказателното производство чрез прекратяването му, без да извършва друга проверка, освен за изтичането на този срок.

Чл. 166, ал. 1 НПК

Чл. 239а НПК

Чл. 346 НПК

Чл. 369, ал. 2 НПК

Решение № 291/14.06.2006 г. по н. д. № 903/2005 г., ВКС, I н. о.

Докладчик съдията Капка Костова

Производството е по реда на чл. 419, ал. 2 НПК и е с правно основание чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК.

Образувано е по предложение на С. градски прокурор за отмяна по реда на възобновяване на наказателните дела на определението на С. градски съд от 22.04.2004 г., постановено по н. о. х. д. № 907/2004 г., по реда на чл. 239а, ал. 4 НПК (стар) и на определение от 13.07.2004 г. по същото н. о. х. дело, постановено по реда на чл. 166 НПК (стар).

В предложението се твърди разкриване чрез разследване по сл. д. № 822/2004 г. на ССлС на обстоятелства, които не са били известни на съда при постановяване на определенията и които имат съществено значение за делото. Тези обстоятелства касаят установяване на поправка в съдържанието (датата) на съпроводително писмо до С. районна прокуратура и пропуски в работата на деловодните служители в С. районна прокуратура, на които е възложено придвижването на производства с определен срок по чл. 239а НПК (стар).

В съдебно заседание представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа предложението по изложените в него съображения.

Обвиненият А. В. участва лично и със защитника си — адв. В., който изразява становище за неоснователност на искането.

Върховният касационен съд обсъди доводите на страните и за да се произнесе, съобрази следното.

Относно определението от 22.04.2004 г., постановено по реда на чл. 239а, ал. 4 НПК (стар).

С това определение компетентният първоинстанционен съд е прекратил наказателното производство срещу обвиняемия А. В. с повдигнати обвинения по чл. 203 НК и чл. 206 НК поради въяснение на обвинителния акт в съда след изтичане на определения от него двумесечен срок по ал. 3 на чл. 239а НК.

Посоченото определение е от категорията на неподлежащите на редовен институционен контрол, както правилно е прието от въззивната инстанция, оставила без разглеждане подадения срещу него въззивен протест. Аргумент в подкрепа на посоченото разбиране се черпи и от уредбата на този институт в новия НПК (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.), чийто регламент е уреден в чл. 368—369, като ал. 5 на нормата изрично прогласява необжалваемост на съдебните актове по ал. 2 и ал. 4 на същия текст (идентични като уредба и съдържание със съответните на стария чл. 239а НПК).

Включването на тази категория съдебни актове в обхвата на подлежащите на проверка по реда на възобновяване на наказателните дела е направено за първи път с разпоредбата на чл. 419, ал. 2 от сега действащия НПК. Тя е допустима при ограничен брой основания — само тези по чл. 422, ал. 1, т. 1—3 НПК.

Доколкото в действащия НПК липсва изрична разпоредба относно процесуалното развитие на висшия производствена с променен регламент и с оглед разпоредбата на чл. 3 НПК, следва да се приеме, че предложението в тази му част е допустимо и подлежи на разглеждане по същество.

Разгледано по същество, то е неоснователно. Така направено, то не държи сметка за няколко процесуални решения, касаещи настоящия случай, и те са следните.

1. Особеният характер на производството по чл. 239а НПК (стар) и на уредените в него срокове, различни по своето естество от процесуалните срокове, чието изчисляване, спазване, възстановяване и т.н. са уредени в чл. 163 и сл. НПК (стар).

Единственото предназначение на този институт е да стимулира и обезпечи разумни срокове за про-

тичане на досъдебната фаза на наказателния процес. Процедурата е контролна и е насочена срещу процесуално бездействие. „Господар“ на тази фаза на процеса е прокурорът и изцяло, и единствено в негова власт е да упражни предоставените му от закона правомощия — да внесе делото за разглеждане в съда или да прекрати наказателното производство. Изтичането на законовия двумесечен срок, даден му от съда да извърши едното от тях, преклудира възможността да го направи впоследствие и оправомощава съда да финализира наказателното производство чрез прекратяването му, без да извършва друга проверка, освен за изтичането на този срок.

В конкретния случай е направено точно това. Съдът правилно е разчел развитието на процеса във времето, вкл. и в рамките на процедурата по чл. 239а НПК, и е приел, че срокът по ал. 4 на този текст е изтекъл на 26.03.2004 г., т.е. преди въяснение на делото с обвинителен акт в съда на 29.03.2004 г.

2. Хипотезата на чл. 422, ал. 1, т. 3 НПК съдържа две законови предпоставки, които трябва да са налице задължително и кумулативно — чрез разследване да бъдат разкрити обстоятелства или доказателства, които не са били известни на съда, постановил атакувания съдебен акт, и тези обстоятелства да имат съществено значение за делото.

В случая и двете законови предпоставки не са налице. Обстоятелствата във връзка с приемане на делото в деловодството на С. районна прокуратура, отбелязаната дата за това на гърба на съпроводителното писмо, поправката в датата на входящия печат и т.н. са били предмет на обсъждане от съда и съображения във връзка с тях са отразени в мотивите на атакуваното определение. Потвърждаването на факта на поправката чрез експертно изследване и заключение и гласни доказателствени средства в рамките на проведеното разследване не характеризира тези обстоятелства като новооткрити и неизвестни на съда при постановяване на определението.

Констатациите в рамките на това разследване за липса на „... достатъчен контрол върху работата и изпълнението на служебните задължения от страна на деловодните служители за незабавното придвижване на делата, за които е определен срок по чл. 239а НПК“, касаят въпроси по администрирането на преписките в канцелариите на С. районна прокуратура, но не и съществуването на делото.

Не кореспондира с данните по делото твърдението в предложението, че в материалите не се съдържат данни, които да сочат на различна дата на получаване от отбелязаната на печата за входирание — поправената дата 28.01.2004 г. Такива данни съществуват и те са обсъдени от първоинстанционния съд при изложени убедителни съображения за приемането им.

При изложените съображения предложението за отмяна на атакуваното определение се явява неоснователно, като атакуваният съдебен акт следва да бъде оставен в сила.

По отношение на определението от 13.07.2004 г.

Предложението в тази си част е недопустимо и съображенията за това са следните.

Определението, с което съдът е отказал възстановяване на срока, е от категорията на съдебните актове, постановени в производствата по административно движението на наказателните дела. Те не възпрепятстват наказателното преследване, а само решават въпроса за процесуалната изправност на страната, подала съответна жалба или протест.

Разпоредбата на чл. 419, ал. 1 НПК очертава кръга на актовете, подлежащи на проверка по реда на възобновяване на наказателните дела, преращайки към определени категории съдебни актове, между които не е настоящото определение.

Извън това би следвало да се отбележи и обстоятелството, посочено по-горе и свързано с особена правна природа на производството по чл. 239а НПК (стар) и на предвидените в него срокове, които поначало не подлежат на преценка за възстановяване при пропускане по уважителни причини.

2. Затаяването на истина като форма на изпълнителното деяние на лъжесвидетелстването е невъзможно, когато свидетелят (правомерно или не) отказва да свидетелства.

Чл. 290, ал. 1 НК

Чл. 95, ал. 5 НПК

Решение № 85/03.12.2006 г. по н. д. № 689/2005 г., ВКС, I н. о.

**Докладчик председателят на отделение
Бойка Попова**

Касационното производство е образувано по протест на прокурор от Р. окръжна прокуратура.

Предмет на подадения протест е решение № 188/10.06.2005 г. на Р. окръжен съд по в.н.о.х.д. № 207/2005 г., с което е потвърдена присъда № 168/31.03.2005 г. по н. о. х. д. № 413/2004 г., постановена от Р. районен съд.

В протеста е заявено касационно искане за отмяна на въззивното решение и връщане на делото за ново разглеждане поради допуснатото нарушение на материалния закон при постановяване на оправдателната присъда — основание по чл. 352, ал. 1, т. 1 НПК.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура не поддържа подадения протест.

Становището от името на подсъдимия Р. Д. в касационното производство се изразява от неговия защитник, който настоява протестът да се остави без уважение.

Върховният касационен съд провери въззивното решение в пределите на правомощията си по чл. 350 НПК и за да се произнесе, взе предвид следното.

С посочените съдебни актове предходните инстанции са оправдали подсъдимия Р. Д. по предявено срещу него обвинение по чл. 290, ал. 1 НК, че на 18.05.2004 г. пред състав на Р. районен съд, разглеждащ н. о. х. д. № 95/2004 г., е затаил истина.

Прокурорът оспорва по касационен ред правната оценка на правилно установени фактически положения, като счита, че съдът не е приложил закон, който е следвало да се приложи.

Касационният протест е неоснователен и съображенията за това са следните.

Направеното от съдилищата тълкуване на чл. 290, ал. 1 НК е правилно.

Свидетелят е процесуална фигура и неговите показания — защото той е длъжен да изложи устно, във формата на свободен разказ и непосредствено пред разпитващия го съдебен орган всичко, което му е известно по делото — са и доказателствено средство от категорията на гласните — арг. от чл. 85, ал. 1 и чл. 98, ал. 5 НПК. Устните изложения са формата, чрез която свидетелят възпроизвежда известните му факти по делото.

Затова предходните инстанции правилно са приели, че „затаяване на истина“, като форма от изпълнителното деяние по чл. 290, ал. 1 НК, е невъзможно тогава, когато свидетелят (правомерно или не) отказва да свидетелства, какъвто е и процесният казус.

Правилно е прието, че да се скрие (затаи) истината от свидетел означава той да говори пред съдебния орган, който провежда разпита, и съзнателно да не съобщи нещо, което знае, т.е. във всички случаи за лъжесвидетелството по чл. 290 НК е необходимо свидетелят да дава показания, с които лъже.

Именно по това лъжесвидетелството чрез затаяване на истина се отличава от отказа да се свидетелства по чл. 95, ал. 5 НПК и съдът е направил това разграничение, защото при отказ да се свидетелства свидетелят няма как да излъже органа, който провежда разпита.

Ето защо третата инстанция не констатира нарушение на материалния закон при постановяването на оправдателната присъда в случая и затова атакуваното решение следва да остане в сила.

3. Предвидената в чл. 62, т. 1а НК възможност на непълнолетните подсъдими да бъде наложено наказание пробация намира приложение единствено в случаите, когато в особената част на НК за извършеното от тях конкретно престъпление не е предвидено наказанието пробация. Последното наказание може да бъде наложено на непълнолетен подсъдим, когато за извършеното от него престъпление не е предвидено това наказание, но са налице предпоставките на закона, посочени в чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ НК или съответно на чл. 58 НК.

Чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ НК

Чл. 58 НК

Чл. 62, т. 1а НК

Решение № 1164/17.01.2006 г. по н. д. № 563/2005 г., ВКС, II н. о.

Докладчик съдията Божидар Сукнаров

Касационното производство е образувано по подаден в срок протест на прокурор от Р. окръжна прокуратура. Предмет на протеста е въззивно решение № 135/14.04.2005 г., постановено по в.н.о.х.д. № 147/2005 г. на Р. окръжен съд. В протеста се развиват доводи за нарушение на материалния закон — касационното основание на чл. 352, ал. 1, т. 1 НПК. На това основание се иска изменение на решението с налагане на подсъдимия на друг вид наказание.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура поддържа протеста на същото основание.

Подсъдимият не се явява в съдебното заседание на касационната инстанция и не изпраща представител.

Върховният касационен съд, като обсъди доводите в протеста на прокурора, становището на прокурора от Върховната касационна прокуратура и обстоятелствата по делото, за да се произнесе, взе предвид следното.

Р. районен съд с присъда № 108/1.03.2005 г., постановена по н. о. х. д. № 913/2004 г., признал подсъдимия С. К. за виновен в това, че на 22.04.2004 г. в гр. Р., като непълнолетен, но разбирайки свойството и значението на деянието и можейки да ръководи постъпките си, извършил кражба на чужда движима вещ на стойност 170 лв., поради което и на основание чл. 194, ал. 1 вр. чл. 63, ал. 1, т. 3 НК му наложил наказание шест месеца лишаване от свобода, което да изгърпи при първоначален общ режим.

На основание чл. 68, ал. 1 НК съдът привел в изпълнение наказание в размер на шест месеца лишаване от свобода, наложено му с протоколно определение по н. о. х. д. № 72/2004 г. на Р. районен съд за извършено престъпление по чл. 198, ал. 1 НК, което да изгърпи отделно, при първоначален общ режим.

Р. окръжен съд с обжалваното въззивно решение, постановено по в. н. о. х. д. № 147/2005 г., изменил първоинстанционната присъда, като оправдал подсъдимия С. К. по обвинението по чл. 194, ал. 1 вр. чл. 63, ал. 1, т. 3 НК, като вместо това го признал за виновен в извършено престъпление по чл. 194, ал. 3 НК вр. чл. 62, т. 1а НК, като му наложил наказание пробация с подробно изброени пробационни мерки, предвидени в чл. 42а, ал. 2 НК.

Развитите в касационния протест доводи за допуснато от въззивната инстанция нарушение на материалния закон са основателни.

Като е възприел изцяло установената от първата съдебна инстанция фактическа обстановка, въззивният съдебен състав е стигнал до извод, че правната квалификация на деянието следва да е по чл. 194, ал. 3 НК. Наличието на маловажен случай е мотивирано с незначителността на вредните последици, както и с наличието на смекчаващи обстоятелства, с оглед критериите, посочени в чл. 93, т. 9 НК. Тези правни изводи не са оспорени в протеста на прокурора, поради което не могат да бъдат обект на настоящата касационна проверка.

Квалифицирайки престъплението по чл. 194, ал. 3 НК, съдът е пристъпил към въпроса какъв вид наказание следва да бъде наложено на подсъдимия. Позовавайки се на разпоредбата на чл. 2, ал. 2 НК и изследвайки обстоятелствата, от които може да се направи изводът кой закон в конкретния случай се явява по-благоприятен, съдът е стигнал до извода, че предвиденото след изменението на Наказателния кодекс (в сила след 1.01.2005 г.) наказание пробация е най-благоприятно за подсъдимия. При това положение и съобразявайки разпоредбата на чл. 62, т. 1а НК, въззивният съд е наложил на непълнолетния подсъдим наказание пробация, като подробно е изброил четири от предвидените в чл. 42а, ал. 2 НК пробационни мерки. Като обаче не е заменил наказанието пробация с обществено порицание, съдът е допуснал нарушение на разпоредбата на чл. 63, ал. 1, т. 5 НК.

В чл. 63, ал. 1 и 2 НК е посочено по какъв начин се заменят предвидените в особената част на кодекса наказания по отношение на непълнолетните подсъдими. В ал. 1, т. 5 от този текст на НК изрично е предвидено наказанията пробация и глоба да бъдат заменени с обществено порицание. Това законово изискване задължава съда да направи съответната замяна, при положение че е наложил на непълнолетен подсъдим едно от тези две наказания. Тази редукция е задължителна, след като за съответното престъпление в особената част на НК е предвидено наказание пробация или глоба. В конкретния случай е без значение обстоятелството, че в чл. 62, т. 1а НК е предвидена възможността на непълнолетните подсъдими да бъде наложено наказание пробация.

Предвидената в чл. 62, т. 1а НК възможност на непълнолетните подсъдими да бъде наложено наказание пробация намира приложение единствено в случаите, когато в особената част на НК за извършеното от тях конкретно престъпление не е предвидено наказанието пробация. При това положение се налага изводът, че последното наказание може да бъде наложено на непълнолетен подсъдим, когато за извършеното от него престъпление не е предвидено това наказание, но са налице предпоставките на закона, посочени в чл. 55, ал. 1, т. 2, б. „б“ НК, или съответно на чл. 58 НК. В последните два случая и при наличието на предвидената чл. 62, т. 1а НК възможност наказанието пробация може да бъде наложено на непълнолетен подсъдим. При това за съда вече не съществува задължението да замени

това наказание с обществено порицание, каквото е изискването на чл. 63, ал. 1, т. 5 НК, тъй като в особената част на НК за извършеното от непълнолетния подсъдим престъпление изобщо не е било предвидено наказание пробация.

По посочените съображения съставът на Върховния касационен съд приема, че при постановяване на въззивното си решение по в. н. о. х. д. № 147/05 г. Р. окръжен съд е допуснал нарушение на закона, което е касационното основание на чл. 352, ал. 1, т. 1 НПК за неговото изменение по касационен ред.

4. Недопустимо е с извънпроцесуални средства да се установяват обстоятелства, включени в предмета на доказване по делото.

Имотното състояние на причинителя на вредата е без значение за размера на обезщетението.

Чл. 84 НПК

Чл. 45 ЗЗД

Решение № 1115/14.02.2006 г. по н. д. № 511/2005 г., ВКС, П н. о.

Докладчик съдията Гроздан Илиев

Производството е по реда на чл. 349, т. 1 НПК.

Образувано е по касационна жалба на подсъдимия В. П. от с. К. против решение № 59/11.04.2005 г. по в. н. о. х. д. № 451/2005 г. на В. окръжен съд. Поддържа се доводи за отменителните основания по чл. 352, ал. 1, т. 1—3 НПК. Доводите се обосновават със съображения за претендирано ограничаване правото на защита поради направен в нарушение на чл. 82, т. 3 вр. чл. 51 НПК отказ да се съберат доказателства относно мотивите за извършване на престъплението, чието съдържание налага извода и за преквалификация на извършеното по чл. 132 НК, в какъвто смисъл се обосновава и следващото нарушение, свързано с основанието по чл. 352, ал. 1, т. 1 НПК. Алтернативно се прави искане за намаляване размера на наказанието по основния състав на чл. 129 НК. Следващият довод за явна несправедливост се поддържа и против гражданскоосъдителната част на решението, който според защитата е присъден в завишен размер — затова се претендира неговото намаляване.

От повереника на гражданския ищец и частен обвинител се поддържа, че касационната жалба против решението в наказателната и гражданскоосъдителната част е неоснователна.

Прокурорът даде заключение, че не са допуснати поддържаните с касационната жалба нарушения, поради което решението следва да остане в сила.

Върховният касационен съд разгледа жалбата, провери решението с оглед на поддържаното отменително основание и в пределите на компетентност по чл. 350 НПК, за да се произнесе, съобрази следното.

С решението — предмет на касационната проверка, е потвърдена присъда № 636/12.11.2004 г. по н. о. х. д. № 787/2004 г. на В. районен съд, с която подсъдимият В. П. е признат за виновен в това, че:

— на 04.09.2004 г. в с. К., В. област, причинил средна телесна повреда на К. И., изразяваща се в трайно затруднение движението на десен горен крайник, поради което и на основание чл. 129, ал. 2 вр. ал. 1 и чл. 54 НК е осъден на десет месеца лишаване от свобода.

На основание чл. 66, ал. 1 НК съдът е отложил изпълнението на наказанието за срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила.

Със същата присъда подсъдимият В. П. е осъден да заплати на гражданския ищец К. И. сумата 5000 лв. — обезщетение за претърпените от престъплението неимуществени вреди, със законните последици.

Претендираните с жалбата нарушения на процесуалните правила вече са били предмет на обсъждане във въззивното производство. В тази част решението да се потвърди осъдителната присъда е постановено при пълно съобразяване с изискванията на чл. 312 и чл. 313 НПК, поради което настоящият състав приема, че не следва да преповтаря отговорите, дадени с въззивното решение на възраженията, както и да отговаря на оплаквания, необхванати от предмета на касационните основания, каквито са фактическата необоснованост и непълнотата на доказателствата.

Въззивната инстанция не е допуснала нарушение, включително и на полето на правото на защита със съдържанието по чл. 51 НПК, като е отказала да попълни доказателствения материал и със сочената от защитата като доказателствено средство преписка с вх. № 196/2005 г. по описа на В. районна прокуратура. В тази част контролната инстанция е обсъдила и мотивирала ясно и категорично становище за отказа да приеме за основателни възраже-

нията на защитата относно претендираните мотиви за извършване на престъплението.

В допълнение на изтъкнатото от окръжния съд, споделяно и от настоящия състав, следва да се отбележи, че въззивната инстанция би извършила процесуално нарушение на полето на ограничаване процесуалните права на другите страни в процеса с включването в доказателствения материал на поисканата прокурорска преписка, съдържаща материали за резултатите от извършена предварителна проверка. При положение че предварителната проверка се явява извънпроцесуален способ за проверка на наличното на условията по чл. 186, ал. 1 НПК за образуване на предварително производство, въззивната инстанция би извършила процесуално нарушение, ако се позове на материали, които не представляват доказателства по смисъла на чл. 84 НПК, за да приеме за установени обстоятелства, включени в предмета на доказване по чл. 82, ал. 1, т. 3 и т. 4 НПК, защото е недопустимо с извънпроцесуални средства да се установяват обстоятелства, включени в главния факт — предмет на доказване по настоящото дело. Ето защо с отказа да изиска и включи в доказателствените източници прокурорската преписка въззивната инстанция не е извършила претендираното нарушение на процесуалните правила по отношение правото на защита на касатора. Твърдението, че инкриминираното деяние е извършено поради предходно неправомерно поведение на пострадалия — опит за извършване на блудствени действия по отношение на сестрата на касатора, е било поставено на обсъждане от контролираните инстанции и отказът да бъде възприето за правдоподобно е надлежно мотивиран по реда на чл. 303, ал. 3 НПК, респ. чл. 337, ал. 2 НПК. Представеното от пострадалия алиби не е било разколебано от неубедителните показания на непълнолетните свидетели, част от които са посочени и по искане на касатора — разпитани във въззивното производство. Настоящият състав, при спазени процесуални правила за оценка на доказателствените източници, не би могъл да приеме за установени други фактически положения с оглед претендираната преквалификация на извършеното по по-леко наказуемия състав на чл. 132, ал. 1, т. 2 НПК. Ето защо, освен отсъствие на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по смисъла на чл. 352, ал. 3, т. 1 НПК, въззивната инстанция не е допуснала и нарушение на закона, като е възприела

квалификацията на инкриминираното деяние по чл. 129, ал. 1 НК. Законоустановеният фактически състав на инкриминираното деяние по отношение на авторство, време, място на извършване и характер на телесното увреждане е установен по несъмнен начин и в съответствие с изискването на чл. 301, ал. 2 НПК. Следователно тезата на защитата е неиздържана, след като е очевидно, че става въпрос за инкриминирано деяние, което не представлява фактическа и правна сложност, и като битов конфликт, приключил с предприета от касатора физическа саморазправа, не е създадо затруднения за последния да организира защитата си срещу обвинението.

Техническата грешка, допусната в решението при възпроизвеждане диспозитива на присъдата, относно присъдените 500 лв. — деловодни разности, вписани в решението като имуществени вреди, не подлежи на коригиране в касационното производство, защото в случая не се касае за нарушение по смисъла на чл. 352, ал. 1, т. 2 НПК.

Евентуалните затруднения по тълкуването на решението в тази част могат да се отстранят по реда, предвиден в чл. 373, ал. 1, т. 3 НПК, от съда, постановил решението.

Определеното наказание не е явно несправедливо. За извършеното от касатора престъпление по чл. 129, ал. 1 НК е предвидено наказание от три месеца до пет години лишаване от свобода. При положение че с жалбата явната несправедливост на наказанието се обосновава преди всичко като последица (резултат) на нарушение на закона при квалификацията на инкриминираното деяние, каквото не е на лице и не са претендирани самостоятелни нарушения на полето на индивидуализацията на наказанието, настоящият състав счита, че определеното при решителен превес на смекчаващите обстоятелства наказание от 10 месеца лишаване от свобода с приложението на чл. 66 НК е съответно на конкретно приетата за установена степен на обществена опасност на извършеното престъпление и тази на личността на касатора. Затова основанието по чл. 352, ал. 1, т. 3 вр. ал. 5, т. 1 НПК за изменение на въззивното решение в тази част не е налице.

Жалбата против гражданско-осъдителната част на присъдата също е неоснователна. С изтъкнатите съображения по същество се прави довод за нарушение на чл. 52 ЗЗД. Търпените от пострадалия болки и страдания са правилно оценени по тежест и значение. Касае се за типичен случай на увреждане

на здравето, което в диапазона на средните телесни повреди се характеризира със силна болезненост на страданията, предизвикани от касатора и изразяващи се в счуването с бухалка на долна трета лакътна кост на предната дясна предмишница на пострадалия, които ще отзвучат след продължителен период от време от около два месеца и половина. Затова окръжният съд, в съответствие с изискването по чл. 52 ЗЗД, като е потвърдил размера на присъденото обезщетение, не е допуснал претендираното нарушение. Възражението на защитата, че размерът на репариранията обезвреда не бил съобразен със затрудненото материално състояние на касатора, е неоснователно, защото размерът на обезвредата се определя единствено с оглед действителната тежест на претърпените болки и страдания от пострадалия. Законовото изискване за справедливост не задължава съда при определяне размера на обезщетението да обследва и да се съобразява с имотното състояние на причинителя на уврежданото.

5. Действителните рамки на обвинението се определят от неговата обстоятелствена част, а не от правната квалификация, която ѝ е дадена.

Наказателната отговорност не може да надхвърля обвинението.

При мнимата неизбежна отбрана е възможно деецът да греши относно наличността на нападение, но да не греши относно това, че го „отблъсква“ несъответно на неговата „опасност“.

Чл. 12 НК

Чл. 15 НК

Чл. 246, ал. 2 НПК

Решение № 1094/16.02.2007 г. по н. д. № 600/2006 г., ВКС, I н. о.

Докладчик съдията Пламен Томов

Върховният касационен съд е трета инстанция по делото пред нея по жалба от името на подсъдимия Н. М. срещу потвърждаването от П. апелативен съд на осъдителната присъда на С. окръжен съд.

Първоинстанционната присъда № 36/14.04.2005 г. по н. о. х. д. № 2/2004 г. е за това, че на 4.06.2003 г. подсъдимият Н. М. извършил две престъпления в съвкупност: опит да умъртви Д. С. и умишлено причинена средна телесна повреда (обезобразяване на лицето) на Г. Т. — по чл. 115 вр. чл. 18 НК, съответно по чл. 129 НК, за които престъпления са наложени наказания 5 години (при условията и на чл. 58, б. „а“ НК — поради недовер-

шеността на посегателството), съответно две години лишаване от свобода. За двете престъпления е определено и общо наказание в размер на по-тежкото от двете самостоятелни наказания и е постановено то да бъде изтърпяно при общ първоначален режим. Присъдата има и гражданскоосъдителна част за причинените неимуществени щети на пострадалите, чиито искове са уважени за 10 000 лева (изцяло) — на Д. С., за 8000 лева (отчасти) — на Г. Т.

Второинстанционното (въззивно) решение № 34/18.02.2006 г. по в. н. о. х. д. № 446/2005 г. е постановено по жалба от страната, обжалвала и сега.

В касационната жалба има позоваване на всички касационни основания, но въпреки това съдържа искане единствено за оправдаване на подсъдимия. В допълнението към жалбата, представено в тази инстанция, са изложени доводи за наличието на всяко от касационните основания, но искането по изхода на делото е потвърдено.

Жалбата и допълнението към нея са поддържани и в съдебното заседание на касационната инстанция, но исканията са вече две и различни от първоначалното: за ново разглеждане на делото или за условно наказание.

Прокурорът в тази инстанция и двамата частни обвинители и граждански ищци са за отхвърляне на касационната жалба.

Върховният касационен съд намери жалбата за основателна поради следното.

Тезата на жалбоподателя е, че съществени нарушения на процесуалните правила, засягащи пряко или косвено доказателствената дейност по делото, са попречили да бъде оценена основателността на разбирането на защитата, че подсъдимият е действал при условията на неизбежната отбрана (чл. 12 НК). Според Върховния касационен съд обаче разбирането за наличие на неизбежна отбрана е отхвърлено поради несъобразяване, първо, с действителните рамки на обвинението.

Действителните рамки на обвинението се определят от неговата обстоятелствена част, а не от дадената ѝ правна квалификация, и тя (обстоятелствената част) в случая е предопределила началото на нападение по смисъла на чл. 12, ал. 1 НК. Става въпрос за един относително малък пасаж от обвинителния акт, чието правно значение очевидно е пренебрегнато. Пасажът се изчерпва с описанието

на възникналото спречкване между свидетелите М. и Г. Т., което прераснало в сбиване и което подсъдимият Н. М. „видял... и решил да помогне на приятеля св. М.“. Цитираното и неговият контекст са били не само достатъчни, но и ограничаващи — както прокурора, така и съдилищата, относно максималната тежест на възможната наказателна отговорност за подсъдимия (разбира се, без използването на института за изменение на обвинението); това е отговорността за превишаване на пределите на неизбежната отбрана по чл. 119 НК — за престъплението с пострадал Д. С., по чл. 132, ал. 2 НК — за престъплението с пострадал Г. Т., въпреки неправилната правна квалификация, дадена по чл. 115, съответно по чл. 129 НК.

Щом прокурорът, изготвил обвинителния акт, приема, че подсъдимият Н. М. искал „да помогне“ на приятеля си М., той всъщност признава, че Н. М. се е намесил в сбиването между М. и Г. Т. и разтърваващите ги Д. С., Я. и Б., именно в защита на М. — в приетото от прокурора се съдържат, ако не всички обективни белези на една неизбежна отбрана, то белезите поне на представата на подсъдимия, че отблъсква непосредствено противоправно нападение върху личността на другия. Последното уточнение за възможното разминаване между реалността и нейното субективно отражение е необходимо, защото за неизбежна отбрана има основание да се говори както при истинска (действителна), така и при мнимата неизбежна отбрана, „т.е., когато деецът поради грешка относно действителността на нападението причини другиму смърт, телесна повреда и др. ... като смята, че е нападнат или съществува реална и непосредствена заплаха от нападение, каквато всъщност няма, и че той има право на самоотбрана“ (ПВС № 12/73, т. 9). На същото, и дори на по-голямо основание трябва да бъде обсъждано както превишаването на пределите на истинската (действителната) неизбежна отбрана, така и „превишаването на пределите“ на мнимата неизбежна отбрана, защото е възможно деецът да греши относно наличността на нападение, но да не греши относно това, че го „отблъсква“ несъответно на неговата „опасност“ (вж. още в р. № 135/97-1, Сб., с. 135).

Всички тези насоки — при това очертани по-голе най-общо, в които задължително е трябвало да има произнасяне, прокурорът и съдилищата в предходните инстанции са оставили без всякакво внима-

ние. Може само да се предполага, че пропускат в това отношение се дължи на убеждението, че подсъдимият се е намесил в инцидента с участието на неговия приятел, „без да знае причината за конфликта, нито кой е виновен за него“ (с. 2 от обвинителния акт; в същия смисъл са и мотивите към присъдата — с. 2, и към въззивното решение — с. 2 и 4), но и това убеждение не изключва действията при превишаване на пределите на неизбежната отбрана, за които подсъдимият е могъл да отговаря в най-неблагоприятния за него случай.

Ако протичането на делото беше съобразно с отнапред съществуващото ограничение за отговорността, която подсъдимият може да носи според действителните рамки на обвинението, то и отношението към неговата защита не би било толкова повърхностно, колкото с основание в общи линии го е видял касационният жалбоподател. Изтъкнатите в касационната жалба процесуални нарушения са все пак вторични спрямо нарушението на принципното задължение наказателната отговорност да не надхвърля обвинението и затова тяхното обсъждане сега се явява несвоевременно. Последното се отнася и за несъгласието на жалбоподателя по справедливостта на наложените наказания и то също трябва да бъде предмет на обсъждане най-напред при новото разглеждане на делото, което неминуемо се налага и е допустимо да бъде извършено от апелативния съд.

6. Длъжностното присвояване е умишлено престъпление, при което на деца, в качеството му на длъжностно лице, са връчени за пазене и управление чужди пари, вещи или други ценности и той съзнателно и неправомерно се разпорежда с тях като със свои — в своя полза или в полза на друго лице. Присвояването е типично умишлено престъпление, чиято цел е неправомерно обогатяване на деца чрез своенето на повереното му имущество — т.е. свързано е с трансформация на собствеността. Докато при безстопанствеността се защитават основите на стопанството, на икономиката на страната, като се задължават длъжностните лица да изпълняват стриктно задълженията си по управлението на стопанските субекти и се цели предотвратяване на повреди, унищожаване и разпиляване на имуществото им.

Кредитирането на физически лица и фирми е основна дейност на банката и поначало не води

до нейното ощетяване и съответно обогатяване на кредитополучателя. Неизпълнението на гражданскоправен договор, какъвто е договърът за кредит, не прави подписалите го виновни за присвояване. Сключването на договор за кредит не може да се тълкува като договор във вреда на банката, дори и да не са договорени надеждни обезпечения, защото, въпреки това, е възможно кредитът да бъде обслужван и задълженията на кредитополучателя — погасени. Кредитът представлява вземане на банката и имуществена вреда за нея не може да настъпи преди падежа му.

Престъпление по служба може да извърши само длъжностно лице, работещо в структурата на държавните органи и обществените организации, защото защитеният обект са обществените отношения, свързани с дейността им. Нарушенията, допуснати от длъжностни лица в стопанските организации, които по своята природа не са нито държавни органи, нито обществени организации, не могат да бъдат квалифицирани като престъпления по служба.

Процесуалният закон дава правомощие на въззивния съд да осъди оправдан подсъдим, но само ако е имало съответно обвинение в първата инстанция и съответен протест за осъждане по това обвинение. Не може да се приеме, че след като подсъдимият се е защитавал по обвинение в присвояване, той се е защитавал и срещу обвинение в безстопанственост. Двете престъпления се различават съществено както по отношение на обекта на защита, така и по отношение на съставомерните признаци.

Недопустимо е едва с присъдата си съдът да вмения на деца задължения, които не са отразени в обвинителния акт и по които той не се е защитавал. Това нарушение накръпява правото на подсъдимия на справедлив процес и е още едно основание за отмяна на присъдата.

Необосноваността на въззивния съдебен акт не е касационно основание за отмяната му.

Чл. 6 ЕКПЧ

Чл. 201 НК

Чл. 219 НК

Чл. 282 НК

Чл. 336, ал. 2 НПК

Чл. 348, ал. 1 и ал. 3 НПК

Решение № 993/19.01.2007 г. по н. д. № 33/2006 г., ВКС, II н. о.

Докладчик съдията Татяна Кънчева

Касационното производство е образувано по протест на П. апелативна прокуратура и жалба на подсъдимия Х. А. срещу въззивна присъда № 248/08.11.2001 г. на П. апелативен съд.

В протеста се сочи, че присъдата е постановена в нарушение на закона и процесуалните правила — касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 НПК. Твърди се, че апелативният съд не е анализирал в детайли доказателствения материал по делото и е стигнал до погрешния извод за липса на умисъл у подсъдимите за присвояване на повереното им имущество, а оттам — и до неправилно приложение на закона с оправдаването им по това обвинение и осъждането на подсъдимия Х. А. по чл. 219 НК. Прокуратурата предлага присъдата да бъде отменена и делото — върнато за ново разглеждане, като подсъдимите бъдат осъдени по „обвинението по чл. 203, ал. 1, пр. 1 и 2 вр. чл. 201 НК“.

В жалбата на подсъдимия Х. А., поддържана и в съдебно заседание, се правят оплаквания, свързани с всички касационни основания по чл. 348 НПК. Като съществено процесуално нарушение се сочи обстоятелството, че съдът е признал подсъдимия за виновен за престъпление, което не му е предявявано от прокуратурата и по което той не се е защитавал. Изложени са аргументи и за неправилно, не-обективно и превратно интерпретиране на доказателствената съвкупност, довело съда до неправилния извод, че Х. А. е осъществил обективните и субективните признаци на престъплението умислена безтопанственост по чл. 219, ал. 4 НК. Иска се връщане на делото за ново разглеждане или оправдаване на подсъдимия.

В съдебното заседание пред касационната инстанция прокурорът от Върховната касационна прокуратура поддържа протеста на посочените в него основания, а по отношение на жалбата дава становище, че е неоснователна.

Защитата на подсъдимите Х. А. и Х. Д. моли протестът да бъде оставен без уважение.

Върховният касационен съд, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакуваната присъда в пределите по чл. 347 НПК, намери следното.

С присъда № 225/21.06.2005 г. по н. о. х. д. № 2/2000 г. П. окръжен съд е признал подсъдимите

Х. А. и Х. Д. за невиновни в това, че на 10.11.1994 г., след предварително стоваряне, като длъжности лица са присвоили пари в особено големи размери, на стойност 133 372 367 лева, собственост на „А.“ АД — гр. П., връчени им в длъжностното им качество и поверени им да ги пазят и управляват, като за улесняване на присвояването са извършили и престъпление по чл. 282, ал. 1 НК и случаят е особено тежък, и ги оправдал по обвинението за извършено престъпление по чл. 203, ал. 1 вр. чл. 202, ал. 1, т. 1 и 2 вр. чл. 201 НК.

С атакувания съдебен акт П. апелативен съд потвърдил присъдата по отношение на подсъдимия Х. Д., а по отношение на Х. А. я отменил и го признал за виновен в това, че за периода от края на м. октомври до началото на м. ноември 1994 г. като длъжностно лице умислено не положил достатъчно грижи за ръководенето, управлението и запазването на повереното му имущество и възложената му работа и от това последвало разпиляване на имущество в особено големи размери — 133 372 367 (стари) лева и значителни щети в този размер на „А.“ АД — гр. П., като деянието представлява особено тежък случай, и на основание чл. 219, ал. 4, пр. 2 и 3 вр. ал. 3 вр. ал. 1 НК го осъдил на две години и шест месеца лишаване от свобода и го лишил от право да заема ръководна държавна и обществена длъжност и да упражнява търговска дейност и отчетническа професия за срок от пет години. С изричен диспозитив в присъдата си въззивният съд го оправдал по първоначалното обвинение по чл. 203 НК.

По протеста на П. апелативна прокуратура.

Протестът е неоснователен.

Сериозни аргументи в подкрепа на оплакването за допуснати процесуални нарушения при формиране на фактическите изводи на въззивния съд липсват в протеста. В по-голямата си част той отразява виждането на прокуратурата за хронологията на събитията преди и по време на сключване на процесния договор за кредит, цитирани са свидетелски показания и заключенията на експертизата. Въпреки твърдението, че съдът не е установил правилно фактите, защото не е изпълнил задълженията си по чл. 14 НПК, в протеста не е посочено кои точно факти са неправилно установени и кои доказателствени материали не са обсъдени или са игнорирани. Внимателното запознаване с мотивите на апелативния съд води до извод, че възприетата фактология

съпада с отразената в обвинителния акт. П. апелативен съд е анализирал внимателно доказателствата, събрани от първоинстанционния съд, и тези, представени по въззивното производство, обсъдил ги е в тяхната пълнота и е възприел основните факти, както са представени от прокуратурата. Обстоятелствата по правния статут на „А.“ АД — гр. П., и „Ф.“ ООД — гр. П., органите им на управление, участието на подсъдимите в управлението на двата търговски субекта, фактите по сключване на договора за кредит между „Ф.“ и банка „Х.“ на 07.02.1994 г., начинът, по който са изразходвани средствата по кредита от брокерската къща, причините за подписаните анекси към него, причините, довели до сключване на договора от 10.11.1994 г. между „Ф.“ и „А.“, фактите по проведеното събрание на Съвета на директорите на банката на 20.10.1994 г. и взетото на него решение за отпускане на кредита, по финансовото състояние на банката и брокерската къща към този момент са възприети в мотивите и по тях не се спори. В протеста е конкретизиран като необоснован само един фактически извод и той е, че на заседанието на Съвета на директорите на банката неговите членове анализирали искането на брокерската къща за отпускане на кредит. Обосноваността на въззивния съдебен акт не е касационно основание за отмяната му и този съд няма правомощие да се произнася по такива оплаквания, а и фактически констатации в коментираният посоча въззивният съд не е направил в мотивите си. Затова настоящият касационен състав намери, че оплакването за допуснати от въззивния съд процесуални нарушения при събирането, проверката и оценката на доказателствата е неоснователно и не почива на данните по делото.

С оглед установените факти П. апелативен съд законосъобразно е приел, че подсъдимите не са осъществили обективните и субективните признаци на престъплението по чл. 203 вр. чл. 202, ал. 1, т. 1 и 2 вр. чл. 282 НК. Длъжностното присвояване е умишлено престъпление, при което на виновния, в качеството му на длъжностно лице, са връчени за пазене и управление чужди пари, вещи или други ценности и той съзнателно и неправомерно се разпорежда с тях като със свои — в своя полза или в полза на друго лице. В случая въззивният съд подробно е мотивирал виждането си, че подсъдимите имат длъжностно качество, тъй като са изпълнявали ръководна работа в юридическото лице „А.“ АД.

Посочил е, че договорът за отпускане на кредита е подписан от подсъдимия Х. А. в изпълнение на решението, взето от оторизирания за това орган на банката, какъвто е Съветът на директорите. Подписвайки договора за кредит, той е действал в рамките на правомощията си, като е изпълнил решението на органа на банката, а не се е разпоредил самоволно с имуществото на банката. Кредитирането на физически лица и фирми е основна дейност на банката и поначало не води до нейното ощетяване и съответно — до обогатяване на кредитополучателя. Въззивният съд законосъобразно е приел, че по делото липсват доказателства за предварително взето решение от подсъдимите, като лица, участващи в управлението, и на кредитополучателя — „Ф.“ — гр. П., да се обогатят със сумата по кредита, като погасят задълженията на брокерската къща към банка „Х.“, и да не изпълняват задълженията по кредита с „А.“, с което да я ощетят. Този извод на съда не е голословен, а почива на доказателствата по делото, включително на заключението на експертизата за наличните активи на брокерската къща към инкриминираната дата. Доводи в протеста за наличие на такива доказателства, които съдят да не е обсъдил и съобразил, липсват в протеста.

Не може да се възприеме и възражението, че престъпният умисъл на подсъдимите за присвояване на сумата е обективиран в действията им „преди, по време и след разпореждането им с валутата“. Обстоятелствата по какъв начин са разходвани средствата по договора за кредит с банка „Х.“ от 07.02.1994 г. сочат, че с тях брокерската къща е погасила свои задължения по други договори за кредит, включително и такива към „А.“. Тези обстоятелства нямат отношение към обвинението за присвояване на сумата по кредита от 10.11.1994 г., включително фактът, че подсъдимият Х. Д. бил получил в брой 100 000 долара, за които нямало документи да са изразходвани в интерес на дружеството. За изразходването на посочената сума Х. Д. не е подведен под отговорност и е недопустимо да се внушава, че поведението му е престъпно. Финансовите затруднения, които е изпитвала брокерската къща, безспорно са били причина за търсене на финансиране от „А.“, но не обективират умисъл за присвояване. Що се отнася до действията на подсъдимите след сключване на договора за кредит от 10.11.1994 г., то те се свеждат до превеждането на парите за погасяване на задължението на „Ф.“ към

банка „Х.“, т.е. до изпълнение на договор към друга банка. Обвинението не е извършило разследване и не е събиращо доказателства за това дали кредитът от 10.11.1994 г. е бил обслужван и дали след падежа на 31.12.1994 г. са преведжани, или не са преведжани суми от „Ф.“ за погасяването му. Твърдението, че нито долар не е възстановен по кредита, не само е голословно, но и не е аргумент за съставомерност на деянието нито от обективна, нито от субективна страна. Неизпълнението на гражданскоправен договор, какъвто е договорът за кредит, не прави подписаните го виновни за присвояване. Въззивният съд, съобразявайки фактите, че подсъдимият Х. А. се е разпоредил с повереното му имущество в изпълнение на решение на Съвета на директорите на банката, и при липса на доказателства за предварителна уговорка и общност на умисъла между двамата подсъдими никога да не възстановят валутата по кредита, с което да причинят вреда на „А.“ и неправомерно да се обогатят, законосъобразно е приел, че те не са осъществили инкриминираното престъпление по чл. 203 НК.

Върховният касационен съд изцяло споделя аргументите на апелативния съд защо подсъдимите не са осъществили и престъпния състав на улесняващото престъпление по чл. 282 НК. Съдържанието на престъплението по служба е изяснено в правната теория и съдебната практика още с ПВС № 2/80 г., както и в редица решения на ВКС по конкретни дела. Престъпление по служба може да извърши само длъжностно лице, работещо в структурата на държавните органи и обществените организации, защото защитеният обект са обществените отношения, свързани с дейността им. Нарушенията, допуснати от длъжностни лица в стопанските организации, които по своята природа не са нито държавни органи, нито обществени организации, не могат да бъдат квалифицирани като престъпления по служба. Към тези доводи на въззивния съд може да се добави, че поначало обвинението е попълнило бланкетната норма на чл. 282 НК с нарушения на ЗБКД и Правилника за кредитиране на търговци, търговски дружества и служители на „А.“, които нямат за адресат конкретно подсъдимите и само на това основание те трудно биха могли да бъдат осъдени за престъпление по служба. Необяснимо е защо са инкриминирани текстовете на чл. 15—37 от Правилника за кредитиране, след като те не касаят процедурата по отпускане на кредити (уредена в

разпоредби от следващата четвърта глава), а имат отношение към видовете обезпечения, които банката приема, и поради това не предписват конкретно поведение на длъжностните лица. Подобно е положението и по отношение на чл. 7 и чл. 28 ЗБКД, както и на чл. 4а, ал. 6 от Наредба № 2/93 г. Поначало обаче в протеста липсват възражения относно приетата от въззивния съд несъставомерност на деянието по чл. 282 НК, които касационната инстанция да обсъди.

При тези съображения настоящият касационен съд намери протеста за неоснователен.

По жалбата на подсъдимия Х. А.

Първото възражение е във връзка с допуснато от въззивния съд съществено процесуално нарушение, накърнило правото му на защита. Касационната инстанция споделя доводите на защитата, че П. апелативен съд е признал подсъдимия за виновен по чл. 219 НК в нарушение на разпоредбата на чл. 336, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 НПК. Процесуалният закон дава правомощие на въззивния съд да осъди оправдан подсъдим, но само ако е имало съответно обвинение в първата инстанция и съответен протест за осъждане по това обвинение. В случая срещу подсъдимия е повдигнато и поддържано обвинение за присвояване и в подадения срещу оправдателната присъда въззивен протест е направено искане за осъждане по това обвинение. Това поставя въпроса има ли съответствие между престъпленията по чл. 203 и чл. 219 НК и може ли да се приеме, че след като подсъдимият се е защитавал по обвинение в присвояване, всъщност се е защитавал и срещу обвинение за безстопанственост. Този състав приема, че такова съответствие не е налице. Двете престъпления се различават съществено както по отношение на обекта на защита, така и по отношение на съставомерните признаци. Присвояването е типично умишлено престъпление, чиято цел е неправомерно обогатяване на децата чрез своенето на повереното му имущество — т.е. свързано е с трансформация на собствеността. Докато при безстопанствеността се защитават основите на стопанството, на икономиката на страната, като се задължават длъжностните лица да изпълняват стриктно задълженията си по управлението на стопанските субекти и се цели предотвратяване на повреди, унищожаване и разпиляване на имуществото им. Различните съставомерни признаци на двете престъпления предпоставят и различие в правнорелевантни факти,

подлежащи на доказване. Като е осъдил подсъдия Х. А. за престъпление, за което не е имал повдигнато обвинение, и без да е налице съответен протест от прокурора, П. апелативен съд съществено е ограничил правото му на защита. Само на това основание въззивната присъда в нейната осъдителна част подлежи на отмяна.

Основателно е и възражението, че въззивният съд е допуснал и друго процесуално нарушение, като присъдата за по-леко наказуемото престъпление по чл. 219 НК е постановена при съществено изменение в обстоятелствената част на обвинението. В мотивите си на стр. 23 от присъдата П. апелативен съд посочва, че неполагането на грижи за ръководенето, управлението и запазването на повереното на Х. А. имущество се изразява в умишлено нарушаване от негова страна на задълженията му по чл. 7 и чл. 28 ЗБКД и чл. 15—37 от Правилника за кредитиране на банката, от това е последвала значителна щета за банката и следователно е извършил престъплението умишлена безотговорност. В същото време за пръв път в мотивите си съдът приема, че подсъдият Х. А. умишлено не е изпълнил задълженията си, след взетото решение на заседанието на Съвета на директорите с гласовете на всички негови членове и преди подписване на договора за кредит, „да събере документите и справките по икономическата обосновка на искания кредит и тези по обезпеченията му“. Такова поведение горепосочените текстове на ЗБКД и на правилника не предписват, то е извън тези, инкриминирани с обвинителния акт. Недопустимо е едва с присъдата си съдът да вменява на дееца задължения, които не са отразени в обвинителния акт и по които той не се е защитавал. Това нарушение на апелативния съд е съществено, накърнява правото на подсъдия на справедлив процес и е още едно основание за отмяна на присъдата.

На последно място, дори и при възприетата фактическа конструкция съдът е направил незаконосъобразен правен извод за наличие на обективните и субективните признаци на престъплението по чл. 219 НК, осъществено от Х. А. в периода от края на м. октомври и началото на м. ноември 1994 г. Към този момент договорът за кредит все още не е бил сключен, поради което няма как да е настъпила съставомерната щета по чл. 219 НК. Сключването на самия договор за кредит не може да се тълкува като договор във вреда на банката, дори и да не са

договорени надеждни обезпечения, защото, въпреки това, е възможно той да бъде обслужван и задълженията на кредитополучателя — погасени. Кредитът представлява вземане на банката и имуществена вреда за нея не може да настъпи преди падежа му, който в случая е 31.12.1994 г. Очевидно е, че за периода от време, към който според апелативния съд е осъществено престъплението, липсва елемент от обективния му състав и изводът за съставомерност на извършеното от Х. А. по чл. 219 НК е незаконосъобразен.

Особено мнение на съдията Елена Авдева:

Изразявам особено мнение по основния извод на мнозинството в съдебния състав за отсъствие на процесуални нарушения при постановяване на атакувания съдебен акт. Считаю, че решението на въззивния съд е резултат на нарушаване принципите на обективната истина и вземане на решения по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото (чл. 12 и чл. 16, ал. 1 НПК (отм.), респ. чл. 13 и чл. 14 НПК). Съдът е обсъдил фрагментарно и изолирано установените факти, свързани с разрешаването, отпускането и изразходването на кредита от 2 051 819, 44 щатски долара. По този начин е изгубена общата представа за движението на тази сума и участието на двамата подсъдии в него. Изискването за всестранност на процесуалното изследване налага да се изяснят всички версии, съдържащи се в материалите по делото и свързани с характера и автора на деянието. Съдът е оставил без нужно внимание в този общ контекст участието на подсъдимите в заседанието на дейността на Съвета на директорите на „А.“ АД, когато е гласувано решението да се отпусне кредитът, макар да е приел, че решението нарушава чл. 28, ал. 1 и 2 ЗБКД и чл. 15—17 от глава трета от Правилника за кредитиране на търговци, търговски дружества и служители на ЧЗЗ „А.“ АД. Разграничавам се от разбирането, че решението на колективен орган винаги и безусловно изключва отговорността на участниците във вземането му — дори тогава, когато неговото изпълнение осъществява състав на престъпление. Член 35, ал. 1 НК не влиза в противоречие с необходимостта да се изследва противоправният характер на дейността на физическите лица, участвали във формирането на колективно решение и възползвали се от изпълнението му. Несъмнено вината на дееца е винаги индивиду-

ална, но ако той съзнателно участва във вземането на общи решения, противоречащи на установения правен ред, следва да носи отговорност за лични, а не за колективни действия.

Въззивната инстанция е разгледала изолирано и действията на подсъдимите след отпускането на кредита на „Ф.“ ООД — гр. П. Игнориран е фактът, че подсъдимите Х. А. и Х. Д. били съответно управител и директор на това дружество, а Х. А. — и съдружник с 25 дяла. Без изследване и коментар е останало и обстоятелството, че част от заема, погасен с отпуснатия кредит, пряко е насочен към един от подсъдимите и друго дружество, на което те са управители. Съдът е цитирал селективно част от експертно заключение, в смисъл че „Ф.“ ООД — гр. П., към момента на получаване на кредита е имало активи, достатъчни за погасяване на заема, който е обслужен с инкриминирания кредит, но е пренебрегнал други установени факти, касаещи големите задължения на дружеството и структурата на активите му, изградена от 84.18% вземания, а не от реални средства. Най-сетне, извън комплексен коментар е останала и констатацията, че по договора за кредит от 2 051 819.44 щатски долара не са възстановени парични средства и той е останал неизплатен, включително и след обявяване на банката в несъстоятелност. Съдът, в нарушение на задълженията си по чл. 114, ал. 2 НПК (отм.), респ. чл. 107, ал. 2 НПК, не е изяснил доколко кредитирането на „Ф.“ ООД — гр. П., извършено с последователното участие на подсъдимите, е в техен личен интерес, стоящ зад интереса на „Ф.“ ООД — гр. П., като юридическо лице. Ако съдът бе сторил това и обсъ-

дил всички обстоятелства по делото в тяхната съвкупност, би могъл да стигне до различни от направените фактически изводи относно съставомерните признаци на повдигнатото от прокуратурата обвинение. Ето защо решението на апелативния съд би следвало да се отмени и делото да се върне за ново разглеждане, при което да се отстранят посочените съществени процесуални нарушения.

Не споделям изцяло и аргументите на настоящото решение относно принципната недопустимост на постановената въззивна присъда поради липса на съответно обвинение и протест. Член 334, ал. 2 НПК (отм.), чл. 336, ал. 2 НПК не предвижда пълна идентичност между обвинението и осъдителната присъда, като поставя изискването единствено за „съответност“. Текстът урежда една от процесуалните гаранции на правото на защита, тъй като препятства възможността подсъдимият да бъде изправен пред различни от известните му факти, посочени от обвинението. Това не изключва възможността той да бъде осъден за еднакво или по-леко наказуемо престъпление, без съществено изменение на обстоятелствената част на първоначалното обвинение, въпреки че прокурорът им е дал различна (в настоящия случай — предвиждаща по-тежко наказание) правна квалификация. В никакъв случай обаче присъдата на втората инстанция не може да почива на непредявени с обвинителния акт обстоятелства или да утежнява положението на подсъдимия над направените от прокурора искания.

По тези съображения подписах решението по касационно дело № 33/2006 г. с особено мнение.

ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Задължението на общините да внасят здравноосигурителни вноски за сметка на общинските бюджети за лицата по чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) от Закона за здравното осигуряване не е обвързано с подаването на декларации от тези лица.

Чл. 40, ал. 1 т. 9 (отм.) от Закона за здравноосигуряване

Тълкувателно постановление № 1/26.01.2007 г. на общото събрание на съдиите от Върховния административен съд

**Докладчик зам.-председателят на ВАС
Светла Петкова**

Делото е образувано на 31 октомври 2006 г. по искане на председателя на ВАС за произнасяне с тълкувателно постановление по въпроса: „Дължат ли се здравноосигурителни вноски за сметка на общинските бюджети за лицата по чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО), които не са подали декларации за тази цел?“. Посочено е, че съдебната практика по поставения въпрос има две становища. Според едното становище общините дължат осигурителни вноски за визираните в разпоредбата две категории задължително здравноосигурени лица (ЗЗОЛ), за които служебно е установено, че са с право на социално подпомагане и не подлежат на осигуряване на друго основание. Според другото становище общините внасят здравноосигурителни вноски за сметка на общинските бюджети само за лицата, които са подали декларации, че отговарят на условията на чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) ЗЗО.

С определение № 2 от 20 ноември 2006 г. искането е допуснато за разглеждане по същество и като заинтересовани страни по делото са конституирани министърът на труда и социалната политика, Националният осигурителен институт, Агенцията за социално подпомагане, Националната здравноосигурителна каса, Националното сдружение на общините в Република България и Националната агенция за приходите, които са депозирали писмени становища по искането.

За участие в заседанието на ОС на съдиите от ВАС са поканени министърът на правосъдието,

който е представил писмено становище, и председателят на Висшия адвокатски съвет.

Според становищата на заместника на главния прокурор при ВАП, министъра на правосъдието, министъра на труда и социалната политика, Националния осигурителен институт, Агенцията за социално подпомагане и Националната агенция за приходите общините имат качеството на осигурители на лицата, визирани в чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) ЗЗО, и като такива са длъжни да внасят здравноосигурителни вноски за тези лица, независимо дали последните са подали декларации за осигуряването им от общинския бюджет. Това становище се поддържа и от Националната здравноосигурителна каса, като се уточнява, че в разглежданата хипотеза общината е осигуряващ по смисъла на § 1, т. 15 ДР ЗЗО, а съгласно т. 14 на същата разпоредба Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) е осигурител и е единственият осигурителен орган на задължителното здравно осигуряване.

Според становището на Националното сдружение на общините в Република България разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) ЗЗО следва да се тълкува в смисъл, че с нея законодателят е предвидил само и единствено задължението на органите на местно самоуправление да осигурят в разходната част на общинските бюджети средства за вноски за здравно осигуряване за посочените в същата норма лица и е определил срока, в който да внасят тези вноски. Законодателят не е посочил като задължение на кмета или на общинския съвет да определят кои са лицата, които са субекти на това право, още повече, че данните за тези лица се съхраняват в звена на държавни институции и не е в правомощията на органите на местната власт да изискват, разпореджат или контролират получаването на тези данни. Изтъква се също, че здравното осигуряване за сметка на публични средства е право и привилегия на лицата, които са в неравностойно социално положение и не са в състояние сами да се осигуряват — тези лица трябва да упражнят това свое право, след като докажат наличието на предвидените от закона предпоставки за това. В тежест на правоимащите е да докажат въведената със законовата разпоредба отрицателна предпоставка — да не подлежат на

осигуряване на друго основание. Декларирането на липсата на тази отрицателна предпоставка е правното основание за получаване на правото на здравно осигуряване за сметка на общинския бюджет от правоимащите лица. Това ангажира и личната отговорност на тези лица при деклариране на неверни обстоятелства и предотвратява неправомерното използване на публични средства, каквито са средствата от общинския бюджет.

За да се произнесе по направеното искане, общото събрание на съдиите от Върховния административен съд взе предвид следното.

Правото на гражданите на здравно осигуряване е призната от Конституцията на Република България (КРБ) и от Закона за здравното осигуряване възможност на всички български граждани и на определена категория лица, които не са български граждани, да ползват организирана от държавата социална здравна защита за опазване, поддържане и възстановяване на здравето.

В чл. 52, ал. 1 КРБ е прокламирано като основно и неотменимо право на гражданите правото на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ. Вложеният в конституционната разпоредба смисъл на понятието „достъпна“ означава възможност за свободен достъп на здравноосигурените лица до медицинска помощ, включваща диагностични, лечебни, рехабилитационни и профилактични дейности, осигурявани от медицински специалисти. В ал. 2 на чл. 52 КРБ са посочени източниците на средства, които обезпечават финансово здравеопазването — държавният бюджет, работодателите, лични и колективни осигурителни вноски и други източници, при условия и по ред, определени със закон.

С приетия през 1998 г. Закон за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.) се въведе системата на здравното осигуряване в Република България и свързаните с него обществени отношения. От влизане на закона в сила на 01.01.1999 г. възникна задължение за осигуряване за всички български граждани, а за новородените — от датата на раждането им — чл. 34 ЗЗО. Принципно, въз основа на които се осъществява задължителното здравно осигуряване, са задължително участие при набирането на вноските, солидарност на осигурените при ползването на набраните средства и равнопоставеност при ползването на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на

Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), здравна помощ на всички нуждаещи се от лечение граждани и свободен избор на изпълнител, сключил договор с районна здравноосигурителна каса.

Съгласно чл. 3, ал. 1 ЗЗО задължителното здравно осигуряване е дейност по набирането на средства от задължителни здравноосигурителни вноски, определени със закон, тяхното управление и разходване за здравни услуги, което се осъществява от НЗОК и от нейните териториални подразделения — районни здравноосигурителни каси (РЗОК). Законът регламентира изчерпателно и източниците, финансиращи здравеопазването, реда на тяхното заплащане, предпоставките и условията, при които то се извършва.

Основният източник на приходи в бюджета на НЗОК са здравноосигурителните вноски — чл. 23, ал. 1, т. 1 ЗЗО. Осигурителните вноски са финансови средства, внасяни от или за осигурените лица в бюджета на здравното осигуряване за заплащане на дължимите здравни услуги. НЗОК е осигурителен орган на задължителното здравно осигуряване.

Субектите на задължението за участие по набирането на средствата за здравноосигурителния фонд са визирани в отделните хипотези на чл. 40 ЗЗО и те са:

— осигурените лица, които сами плащат изцяло или частично здравните си вноски (т.нар. самоосигуряващи се лица — чл. 40, ал. 1, т. 2 ЗЗО);

— работодателите или ведомствата, които внасят за своя сметка изцяло или частично осигурителни вноски за задължително здравноосигурени лица, които работят при тях и когато това е предвидено в закон (чл. 40, ал. 1, т. 1 ЗЗО);

— осигуряващите физически или юридически лица по смисъла на § 1, т. 15 ДР ЗЗО, които плащат здравноосигурителни вноски за трети лица (родителите за непълнолетните си деца, общините за социално слаби граждани и др., предвидени в закона).

На общините като публични субекти държавата е възложила да внасят здравноосигурителни вноски за сметка на общинските бюджети на определена категория задължително здравноосигурени лица, кръгът на които е очертан с разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 9 ЗЗО (в редакцията ѝ с ДВ, бр. 110 от 17.12.1999 г., в сила от 1.01.2000 г., до отмяната ѝ с ДВ, бр. 107 от 15.11.2002 г.). Цитираната законова

норма определя изрично правоимащите категории лица, размера на вноските и периода, за който се отнасят, източника на средствата за тези вноски — общинския бюджет, и срока за внасянето им. Съгласно същата разпоредба във връзка с § 1, т. 15 ДР ЗЗО общината е осигуряващ субект за лицата и членовете на семейства с право на социално подпомагане и за непълнолетни без родители, които не подлежат на осигуряване на друго основание. В тези случаи най-осезаемо се проявява социалният характер на системата на здравно осигуряване. Като основна административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление, общината е призвана да изпълнява задълженията на държавата за закрила на здравето на гражданите — чл. 52, ал. 3 от Конституцията.

Държавната политика в областта на социалното подпомагане за времето на действие на разглежданата законова норма се осъществява от Министерството на труда и социалната политика чрез Националната служба за социално подпомагане, респ. общинските служби за социално подпомагане (ОССП). Със Закона за социално подпомагане (ЗСП) и с Правилника за прилагане на ЗСП (ППЗСП) са уредени условията и редът за определяне на лицата и членовете на семейства с право на социално подпомагане. Предвидената в чл. 26 — чл. 35 ППЗСП процедура за отпускане на месечна социална помощ започва въз основа на молба-декларация, подадена от пълнолетно лице до общинската служба за социално подпомагане (от 2003 г. — до дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП), по която се извършва социална анкета и се изготвя социален доклад. С оглед на резултатите от тях се прави предложение за отпускане на помощта, нейния вид и размер, и се издава заповед от компетентното длъжностно лице по социално подпомагане. На основание чл. 30 ППЗП общинската служба за социално подпомагане (респ. ДСП) ежесмесечно изготвя списък с персоналните данни на лицата и членовете на семейства, придобили право на месечна социална помощ, който списък се подава в съответната община до 30-то число на текущия месец във връзка с прилагане на чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) ЗЗО.

В Закона за здравното осигуряване и в подзаконовите нормативни актове по прилагането му не е

предвидена процедура, която да вмения задължение на лицата с право на социално подпомагане и на непълнолетните без родители да подават декларация пред общината за доказване, че отговарят на изискванията на чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.). Подаването на декларация не е елемент от фактическия състав на посочената законова разпоредба и само по себе си не представлява правопораждащ факт, от който да възникне задължението за здравно осигуряване. Декларирането от лицата на обстоятелството, че не са осигурени на друго основание през съответния месец, е само един от възможните способи за получаване на данни за подлежащите на здравно осигуряване от общинския бюджет. За да изпълни задължението си на осигуряващ, произтичащо от закона, общината е длъжна служебно да събере необходимата и достатъчна информация за определяне и регистриране на осигурените лица и да направи поименни вноски за всяко от тях към здравноосигурителния фонд на НЗОК. Източник на информация са освен списъците по чл. 30 ППЗСП за лицата, на които е отпусната месечна социална помощ по чл. 9 ППЗСП, и всички доказателства, изброени в чл. 42, ал. 1 ЗЗО, като ведомости и други документи за изплатени възнаграждения, пенсионни картони, изплатени болнични листове, изплатени обезщетения за безработица и данъчни декларации по Закона за данъците върху доходите на физическите лица, които общината може да изиска от съответните органи за всеки конкретен случай.

По изложените съображения общото събрание на съдиите от Върховния административен съд намира, че по поставения за тълкуване въпрос следва да се приеме, че задължението на общините да внасят здравноосигурителни вноски за сметка на общинските бюджети за лицата по чл. 40, ал. 1, т. 9 (отм.) от Закона за здравното осигуряване не е обвързано с подаването на декларации от тези лица. Общините като осигуряващи на задължително здравноосигурените лица и членове на семейства с право на социално подпомагане и на непълнолетните без родители дължат здравноосигурителни вноски както за подалите декларации, така и за тези, които не са подавали декларации, но с други доказателства за тях е установено, че са правоимащи.